GENÇLİK İLMİHÂLİ

İÇİNDEKİLER

Birinci Bölüm
NİÇİN İBADET EDİYORUZ?

İkinci Bölüm
MADDÎ VE MANEVÎ TEMİZLİK

Üçüncü Bölüm
HANIMLARLA İLGİLİ ÖZEL HÂLLER

Dördüncü Bölüm
DİNİN DİREĞİ NAMAZ

Beşinci Bölüm
SABRIN YARISI ORUÇ

Altıncı Bölüm
İSLÂMIN KÖPRÜSÜ ZEKÂT

Yedinci Bölüm
KÂBE'YE YÖNELİŞ HAC

ÖN SÖZ

İnsanın yaşadığı en büyük güzellik; onu Var Edeni tanıması, bilmesi, O'nun varlığına ve birliğine iman etmiş olmasıdır. İman ise ibadetle çok sıkı bağlantılıdır. İbadetler, imanın hem gıdası hem koruyucusudur. İman, ibadetle beslenmediği takdirde her geçen gün zayıflar.

İbadet; yüce Allah'a teslim olmak, O'nun emirlerine ve yasaklarına itaat etmektir. Nefsin ve şeytanın değil, O'nun razı olacağı şekilde yaşamaktır. İbadet ederken kulluk vazifesini yerine getirmiş olmanın huzurunu yaşayan insanın ruh sağlığı da sağlam olur. İbadetler; kendini beğenme, böbürlenme, büyüklenme şeklinde ortaya çıkan ve adına nefsîlik, bencillik denen kötü duyguları terbiye eder. Büyük olanın daima Allah olduğunu hatırlatır.

İbadetin en güzel sonucu ise Allah'ın rızasını kazanmaktır. Allah'ın rızasını, hoşnutluğunu kazanan insan ise hem dünya hem de ahiret mutluluğunu elde eder. Zaten bir insan bundan başka ne isteyebilir ki?

İbadetlerimizi en güzel şekilde yerine getirebilmemiz ise hangi durumda ne yapacağımızı en doğru hâliyle bilmemize bağlıdır. Gençlerimize yönelik olarak hazırladığımız ilmihâlimizde ibadetlerle ilgili bilgi ve açıklamalar akıcı, sade ve anlaşılır bir üslûpla anlatılmıştır. Kitap, İslâm âlimlerince temel kaynak kabul edilen eserler esas alınarak hazırlanmış ve konular bölümlere ayrılarak kavrama kolaylaştırılmıştır. Renkli ve resimli olan Gençlik İlmihâli'nde abdest alınışı ve namaz kılınışı aşamalı fotoğraflarla anlatılmıştır. Ayrıca kitabımızın içeriğine paralel ve gençlere yönelik bir de CD'si mevcuttur. Hayırlara vesile olması duasıyla...

Aslı KAPLAN
Mart 2006

NİÇİN İBADET EDİYORUZ?

İbadet

Yedi kat gök, yer ve bunlarda bulunan her şey, O'nu tesbih eder. O'nu övgü ile tesbih etmeyen hiçbir şey yoktur. Ne var ki siz onların tesbihini anlamazsınız. O; halimdir, bağışlayıcıdır.

İsrâ sûresi, 44. âyet

Bütün Varlıklar Allah'a İbadet Eder

"Rabbin bal arısına şöyle vahyetti: 'Dağlardan, ağaçlardan ve insanların kurdukları çardaklardan kendine göz göz ev (kovan) edin. Sonra da her türlü meyveden ye de Rabbinin sana yayılman için belirlediği yolları tut.' Onların karınlarından renkleri çeşit çeşit bir şerbet çıkar ki onda insanlara şifa vardır. Elbette düşünen kimseler için bunda alacak ibret vardır." (Nahl sûresi, 68–69. âyetler)

Nahl sûresinde de buyurduğu gibi Yüce Allah (celle celâlühu), arıları bal yapması için yaratmıştır. Arılarda olduğu gibi her canlının bir yaratılış gayesi vardır. Mükemmel bir düzen içinde saat gibi işleyen kâinatta hiçbir şey başıboş bırakılmamıştır. Allah, her varlığa ayrı bir vazife yüklemiş ve yaptıkları işleri onların ibadeti kılmıştır. Arı bal yaparak, inek süt vererek, ağaçlar oksijen üreterek, Güneş ise Dünyamıza ısı ve ışık vererek ibadet etmiş olur. Varlığın Sahibi, bu hakikati İsrâ sûresi, 44. âyette şöyle ifade eder:

"Yedi kat gök, yer ve bunların içinde bulunanlar Allah'ı tesbih eder. Hatta hiçbir şey yoktur ki O'nu hamd ile tesbih etmesin. Ne var ki siz, onların bu

tesbihlerini anlamazsınız. O, halimdir, gafurdur, bağışlayıcıdır."

Öyle ki atomlardan yıldızlara kadar bütün varlıklar, Yüce Allah tarafından kendilerine yüklenen görevleri eksiksiz yerine getirmektedir. Canlı ya da cansız her varlık, O'nu tesbih ederken en mükemmel şekilde yaratılan ve sayısız nimetlerle donatılan insanoğlunun, Allah'a ibadet etmemesi şüphesiz aklın ve vicdanın kabul edebileceği bir durum değildir.

Allahu Teâlâ, ihtiyacımız olan ışığı Güneş'ten, her an muhtaç olup ciğerlerimize çektiğimiz oksijeni soluduğumuz havadan almamıza imkân sağlamıştır. Bize görmek için göz, işitmek için kulak, düşünmek için beyin vermiştir. Bunun yanında bütün dünyayı, bizler için sayılamayacak kadar çok nimetle donatmıştır. Bütün bu nimetlerin en büyüğü ise akıl sahibi bir insan olarak yaratılmaktır. Cenâb-ı Hak, insanı varlıkların en şereflisi, her yönüyle en güzeli ve yeryüzünün halifesi olarak yaratmıştır. Vermiş olduğu bunca sayısız nimet ve lütuflarına karşılık ise bizden sadece kendisine ibadet etmemizi istemektedir.

İbadet; yüce Allah'a teslim olmak, emirlerine ve yasaklarına itaat etmek, nefsin ve şeytanın değil O'nun razı olacağı şekilde yaşamaktır. Yaradanımızın vermiş olduğu bunca nimete karşılık sevgimizi, saygımızı, teşekkürümüzü ifade etmenin en güzel yolu ibadettir. İbadetin en güzel sonucu ise Allah'ın rızasını kazanmaktır. Allah'ın rızasını, hoşnutluğunu kazanan insan hem dünya hem de ahiret mutluluğunu elde eder. Zaten bir insan bundan başka ne isteyebilir ki?

İbadetle Kul Olduğumuzu Hatırlarız

İnsanın yaşadığı en büyük güzellik; onu Var Edeni tanıması, bilmesi, O'nun varlığına ve birliğine iman etmiş olmasıdır. İman ise ibadetle çok sıkı bağlantılıdır. İbadetler, imanın hem gıdası hem koruyucusudur. İman, ibadetle beslenmediği takdirde her geçen gün zayıflar. İnsan, ibadete ne kadar çok sarılırsa imanı da o ölçüde güçlü olur. Çünkü dünya meşguliyetleri, bizi Allah'tan sürekli uzaklaştırır. İbadete yöneldiğimiz anda ise Allah ile aramızdaki mesafeler ortadan kalkar. Kendimizi Allah'ın huzurunda hisseder ve bu sayede rahatlarız. Rabbimizin her an bizimle olduğunu ve bizi sevdiğini tekrar tekrar hatırlarız. Kalbimiz kötü düşüncelerden, organlarımız günah işlemekten korunur. Ne zaman bir günaha yönelecek olsak, ibadet ile kazandığımız şuur bize; "Dikkat et, sana yakışmıyor! Rabbin seni görüyor, O'nu gücendirme, O'nun sevgisi sana yeter!" diye seslenir.

Namaz kılarak, oruç tutarak, Kur'ân okuyarak kısacası ibadet ederek kulluğumuzun farkına varırız. Kazandıklarımızla şımarmayız, "Sahip olduğum her şey Allah'ın ihsanı, hediyesi." deyip şükrederiz. Şeytana ve nefsine uyan ibadetsiz insan, "Ne oldum?" diyerek böbürlenirken Allah'a ve ibadete yönelen insan, "Ne olacağım?" der. Tedbirli yaşamayı ve hayatının her saniyesini iman sahibi biri olarak geçirmeyi öğrenir. Elinden geldiğince kuvvetli bir imana sahip olarak hayatını sürdürmeye gayret eder. Zaten Rabbimiz, Lokman sûresi, 18. âyette şöyle buyurmaktadır:

"Kibirli davranarak insanlara yüzünü dönme, yerde çalımlı çalımlı yürüme! Çünkü Allah kibirle kasılan, kendini beğenmiş, övünüp duran kimseleri asla sevmez."

İbadet ederken kulluk vazifesini yerine getirmiş olmanın huzurunu yaşayan insanın ruh sağlığı da sağlam olur. İbadetler; kendini beğenme, böbürlenme, büyüklenme şeklinde ortaya çıkan ve adına nefsîlik, bencillik denen kötü duyguları terbiye eder. Büyük olanın, daima Allah olduğunu hatırlatır.

İbadet Mükellefiyeti ve Şartları

İbadetlerimizi en güzel şekilde yerine getirebilmemiz, hangi durumda ne yapacağımızı en doğru hâliyle bilmemize bağlıdır. İbadetlerle ilgili kuralları öğrenmeden önce bazı terim ve kavramları bilmemizde fayda vardır. Bu bölümümüzde bu terim ve kavramları sırayla ele alacağız.

Mükellef Ne Demektir?

Dinimiz İslâma göre, Allah'ın emirlerini yerine getirmekle ve haramlarından, yani yasaklarından kaçınmakla sorumlu olan insana mükellef denir. Bir insan, dinin kurallarına göre mükellef, yani sorumlu değilse o kişinin günahları yazılmaz. Mükellef olan ile olmayan arasındaki fark budur. İyiliklerimizin sevapları çocukluğumuzdan itibaren, kötülüklerimizin günahı ise mükellef olduktan sonra yazılmaya başlar.

Mükellef Sayılmanın Şartları Nelerdir?

Bir kimsenin mükellef sayılması, yani Allah'ın emir ve yasaklarından sorumlu tutulması için;

- Müslüman olması,
- Akıl ve şuur sahibi olması,
- Ergenlik çağına (büluğ çağı) girmiş olması gerekir.

Cenâb-ı Hak, insana dünyaya gelişinden ergenliğe erinceye kadar gerekli dinî eğitimi alması için süre tanımıştır. Bu dönemdeki kötülük ve günahlarımızdan bizleri sorumlu tutmayarak da üzerimizdeki merhametini göstermiştir.

Ergenlik Çağına Girmek Ne Demektir?

Ergenlik çağı, çocukluktan çıkılıp biyolojik olarak erkeklerin baba, kızların anne olabilecek duruma geldiği dönemdir.

Kişinin büluğa ermesi erkeklerde ihtilam denilen rüyada meninin gelmeye başlaması ile gerçekleşir. Kızlarda ise hayız ya da âdet adı verilen kanamalı hâlin başlaması, ergenlik çağına girildiğinin belirtisidir. Bülûğ çağı İslâm âlimlerinin çoğunluğuna göre kızlarda 9–15, erkeklerde 12–15 yaşları arası olarak belirlenmiştir. On beş yaşını bitirdiği hâlde kendisinde ergenlik belirtileri görülmeyenler, erkek de olsa kız da olsa dinen ergenlik çağına girmiş sayılır. Ergenlikle birlikte sorumluluk çağına giren her Müslümanın da yapmak zorunda olduğu bazı dinî vazifeler vardır.

Farz Nedir?

Rabbimizin kesin ve açık delilerle bize bildirdiği ve bizden mutlaka yapmamızı istediği işlerdir: namaz kılmak, oruç tutmak, zekât vermek gibi. Farzların; yapıldığında sevabı, yapılmadığında ise günahı vardır. Bir farzı kabul etmeyip inkâr eden kimse, Allah'a karşı gelmiş olur ve dinden çıkmış sayılır.

Farz, **farz-ı ayn** ve **farz-ı kifâye** olarak ikiye ayrılır. Farz-ı ayn, yerine getirilmesi her Müslümana ayrı ayrı borç olan farzlardır. Bunlar, bir Müslümanın yapmasıyla diğer Müslümanların üzerinden düşmez: namaz ve oruç gibi. Farz-ı kifâye ise yerine getirilmesi her Müslümana ayrı ayrı borç olmayan, Müslümanlardan bazısının yapmasıyla diğerlerinden borçluluk hâli kalkan farzlardır. Bu gibi farzları hiç kimsenin yapmaması hâlinde, bütün cemiyet sorumlu ve günahkâr olur: bir Müslümanın cenaze namazı-

nı kılmak gibi. Cenaze namazının bazı Müslümanlar tarafından kılınması, diğer Müslümanlar üzerinden yükümlülüğün kalkması için yeterlidir. Ancak cenaze namazını hiç kimse kılmazsa o zaman bütün Müslümanlar sorumluluk altına girmiş olur.

Vacip Nedir?

Delilleri farz kadar kesinlik taşımayan, fakat dinimizin yapmamızı emretmiş olduğu işlerdir: vitir ve bayram namazı kılmak, kurban kesmek gibi. Vacibin hükmü de farz gibidir. Yani yapılması hâlinde sevap, terkinde ise günah vardır. Ancak vaciplerin sevabı da günahı da farzlardan daha azdır.

Sünnet Nedir?

Peygamber Efendimizin sözlerinin, davranışlarının, takrirlerinin ve tavırlarının genel adıdır. Takrir, Peygamberimizin, huzurunda meydana gelen veya anlatılan bir olaya sessiz kalarak onay vermesidir. Kısacası Peygamber Efendimizin hayat tarzına sünnet denir.

Sünnetler, **sünnet-i müekkede** ve **sünnet-i gayr-ı müekkede** olarak ikiye ayrılır. Sünnet-i müekkede, Allah Resûlünün çoğunlukla yapmaya devam edip pek az terk etmiş olduğu sünnettir: sabah, öğle ve akşam namazlarının sünnetleri gibi.

Sünnet-i gayr-i müekkede, Peygamberimizin ibadet niyetiyle bazen işleyip bazen de terk ettiği sünnettir: ikindi ve yatsı namazlarının ilk sünnetleri gibi.

Resûlûllahın yiyip içmesi, giyinip kuşanması, oturup kalkması gibi normal davranışları ve görgü kurallarını ilgilendiren işleri de sünnet-i gayr-ı müekkedeye dâhildir. Sünnete uyulması sevaptır, terk edilmesi ise günah değildir. Ancak sünneti terk eden insan, ahirette Efendimizin (sallallahu aleyhi vesellem) şefaatinden, yardımından mahrum kalabilir.

Sünnete Uymak Niçin Çok Önemlidir?

Sünnetler, dinin çok büyük bir bölümünü oluşturur. Eğer onlar farz kılınsaydı, her gün yüzlerce günah işlemiş olacaktık. Meselâ sağ elimizle yemek, içmek, dişlerimizi fırçalamak, güler yüzlü olmak sünnettir. Bunun gibi günlük hayatımızda uygulayabileceğimiz onlarca sünnet vardır. Bir düşünsenize eğer bunların hepsi farz olsaydı, muhtemelen bazen uygulama noktasında gereken titizliği gösteremeyecektik. O zaman da sık sık farzı terk etmek durumunda kalacak ve günün her vakti günah işlemiş olacaktık.

Görülüyor ki sünnetlerin farz olmaması; önemsizliğinden değil, sadece Cenâb-ı Hakk'ın bize olan merhametinden, dini bizim için kolaylaştırmak istemesindendir. Sünnet-i seniyye, Peygamber Efendimizin ahlâkıdır, hayat tarzıdır. O'nun gibi güzel ahlâklı olmak, güzel konuşmak, güler yüz göstermek, temiz olmak hiç önemsiz olabilir mi?

Peygamberimiz Hazreti Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)'in sünneti, müminler için pusula

gibidir. Her zaman doğruyu gösterir. "Beni Rabbim terbiye etti." buyuran Peygamber Efendimizin her alandaki uygulamaları, Allah'ın seçtiği davranış biçimleridir. Bu pusulaya uymayan insan, kendisini hedefe götüren yoldan çıkar ve yanlış yollara sürüklenir.

Allah'ı sevmek ise Peygamber Efendimizin sünnet-i seniyyesine uymayı gerektirir. Çünkü Allah'ı gerçekten sevmek, O'nun razı ve hoşnut olacağı şekilde hareket etmek ve yaşamaktır. Allah'ın razı ve hoşnut olacağı şekilde hareket edip yaşamak ise en mükemmel ve eksiksiz şekliyle yalnızca Peygamber Efendimizde görülmüştür. Kısacası Peygamber Efendimizin sünnetine uymayan kişi, O'nun ve Allah'ın sevgisinden mahrum kalır. Zaten Allah Resûlü, bir hadisinde "Ahir zamanda kim benim sünnetimi uygularsa yüz şehidin sevabını kazanabilir." diyerek sünneti seniyyesine sımsıkı sarılmamız gerektiği belirtmiştir.

Efendiler Efendisinin bizim için en güzel örnek olduğu, Kur'ân-ı Kerîm'in pek çok âyetiyle de bildirilmiştir:

Ey Resûlüm, de ki: "Ey insanlar, eğer Allah'ı seviyorsanız, gelin bana uyun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah çok affedicidir, engin merhamet ve ihsan sahibidir. (Âl-i İmran sûresi, 31. âyet)

"Hakikaten, Allah'ın Resûlünde sizler için, Allah'a ve âhiret gününe kavuşmayı bekleyenler ve Allah'ı çok zikredenler için en mükemmel bir nümune vardır." (Ahzab sûresi, 21. âyet)

"(Ey Resûlüm) Sen, en yüce (en güzel) ahlâk üzerindesin." (Kalem sûresi, 4. âyet)

"Size kendi aranızdan öyle bir Peygamber geldi ki zahmete uğramanız O'na ağır gelir. Kalbi üstünüze titrer, müminlere karşı pek şefkatli ve merhametlidir." (Tevbe sûresi, 128. âyet)

Helâl

Yapılması caiz görülen, işlenmesinde dinî yönden hiçbir sakınca bulunmayan şeydir.

Haram

Allah'ın dinimizde kesin ve açık delillerle bildirdiği ve kesin olarak yasakladığı işlerdir. Kumar oynamak, yalan söylemek, içki içmek, gıybet etmek, başkalarının hakkını yemek, dedikodu yapmak gibi. Yapılması yasaklanan bir işin yapılması günahtır; bir günahı terk etmek de büyük bir sevaptır. Haram olan bir işin, haramlığını inkâr edip helâl sayan kimse ise –Allah korusun– dinden çıkmış olur.

Mekruh

Dinimizin kesin olarak yasaklamadığı, fakat yapılmasını da hoş karşılamadığı davranış ve işlerdir. Yapılan işin niteliğine, zamanına ve yerine, yapanın durumuna göre günah olma durumu değişir. Bununla birlikte günahlar, küçük de olsa basite alınmamalıdır. İnce ipliklerin birleşerek kalın bir

halatı meydana getirmesi gibi küçük günahlar da birleşerek büyük günahlara dönüşür.

Meselâ abdest alırken suyu israf etmek, burnu sağ el ile temizlemek, namazda esnemek, abdesti sıkışık olduğu hâlde namaz kılmak mekruhtur.

Dinimizin böyle şeylere haram dememesi ve bizi sürekli günah işlemekten korumak istemesi, Cenâb-ı Hakk'ın kullarına merhameti sebebiyledir.

MADDÎ VE MANEVÎ

Temizlik

Allah temizdir ve sadece temiz olanı kabul eder.

Hadis-i Şerif

İslâm Temizlik Dinidir

Dinimiz, bizden ibadet etmemizi isterken daima temizliği de beraberinde ister. Temizliğe çok önem veren bir din olan İslâmda temizlik adeta ibadetlerin ruhu gibidir. Öyle ki Rabbimiz, Tevbe sûresi, 108. âyette "*Allah, temizliğe önem verenleri sever.*" buyurmaktadır. Peygamber Efendimiz de: "*Allah temizdir ve sadece temiz olanı kabul eder.*" diyerek dinimizin temizliğe verdiği önemi vurgulamaktadır.

Allah'ın sevgisini ve rızasını kazanmak için müminin dış görünüşü maddî, yani görülen kirlerden; iç âlemi ve duyguları da manevî kirlerden, kötü düşüncelerden uzak olmalıdır. İşte bunun için bir Müslüman her zaman, her yerde ve her konuda temizliğe dikkat etmelidir. İbadetin kabul edilebilmesi için temiz olmak gerekir.

Meselâ namaz kılmak için mutlaka abdeste ihtiyaç vardır. Abdestsiz namaz olmaz. Ayrıca kıldığımız namazın sağlıklı olması için beden temizliğinin yanında, namaz kılacağımız yerin de temiz olması gerekir. Bir de manevî temizlik vardır ki o her ikisinden de önemlidir. Manevî temizlik ancak; duygularımızın, düşüncelerimizin Allah rızasına uygun hâle gelmesiyle mümkün olur.

Taharet Nedir? Kaç Türlü Olur?

Taharetin kelime anlamı temizliktir. Dinde ise necaset denilen maddî kirlilik ve hades denilen ibadetlere engel kirlilik sayılan hâllerden temizlenmek demektir. Buna göre taharet, yani temizlik iki türlü olur:

1. Necasetten Taharet (Maddî Kirlerden Temizlik)
2. Hadesten Taharet (Manevî Kirlerden Temizlik)

Necasetten Taharet Ne Demektir?

Necaset, maddî olan kir ve pisliğe denir. Temiz olmayan kirli maddeye ise necis adı verilir. Necasetten temizlik, bedende veya elbisede bulunan ve necis kabul edilen pisliği temizlemektir.

Hadesten Taharet Ne Demektir?

Hades, bazı ibadetlerin yapılmasına engel olan dinî yönden bir kirlilik hâlidir: abdestsizlik, cünüplük, hayız ve lohusalık hâli gibi. Hadesten taharet, gusül veya abdest almak suretiyle bu hades hâlinden çıkmaktır. Hades hâline sebep olan unsurları ve bu hâlden çıkmanın yolunu ileride hadesten taharet bölümünde anlatacağız.

Maddî Kirlerden Temizlik

Necaset, yani görünür pislikler, namaza engel olup olmaması açısından iki çeşittir. Birincisi; insanların ve eti yenmeyen hayvanların dışkı, idrar, kan, irin ve menileri ile eti yenen hayvanlardan tavuk, kaz ve ördeklerin pislikleridir. Bu tür pislik-

lere galiz necaset de denir. Bunlardan az miktarda bile olsa vücudumuza veya elbisemize bulaşmamasına çok dikkat etmeliyiz. Bu pisliklerden katı olanlarından üç gram, sıvı olanlarından avuç içinin çapı kadar olan miktarı namaza engel olmaz. Ancak belirtilen bu miktarlardan fazla pislik vücudumuza veya elbisemize bulaşmışsa ve bunlardan temizlenme imkânı varsa, temizlenmeden namaz kılınmaz. Pis olan kan, insan ve hayvanlardan çıkan akıcı kandır. Usulüne uygun olarak kesilen hayvanların damar ve etlerindeki kan kalıntısı; dalak, ciğer ve yürek üzerindeki ve içindeki kanlar ile bit, pire, çekirge, sinek gibi hayvanların kanları namaza engel değildir.

İkinci tür pislik ise eti yenen hayvanlardan at, koyun, keçi, sığır, manda, deve ile atın dışkı ve idrarlarıyla eti yenmeyen kuşların pislikleridir. Bu tür pisliklere ise **hafif necaset** adı verilir. Bu tür pisliklerin, elbisemizin veya vücudumuzun dörtte birini geçmeyen miktarı ile namaz kılınabilir. Ancak elbisemize veya vücudumuza bu miktardan daha fazla pislik bulaşmışsa, o zaman bu pislikler namaza engel olur.

Dinimiz, kolaylık olsun diye bazı pisliklerin belirli bir miktara kadarıyla namaz kılmamıza müsaade etmiştir. Ancak bunlar işin en zarurî noktalarıdır. Dinin ruhuna uygun olan, imkân nispetinde pislikten uzak olmak ve pis olarak Allah'ın huzuruna çıkmamaktır.

Pislikten Temizlenmenin Yolları

Necis, yani pis olan bir şey, bulaştığı yerden temiz su ile yıkanarak ya da silinerek temizlenebilir. İdrar gibi maddeler, eğer bedenimize bulaşmışsa üç defa yıkamakla temizlenmiş olur. Pislik elbisemize bulaşmışsa, kirlenen bu yerler en az üç defa yıkanıp her defasında mümkün olduğunca su kalmayacak şekilde sıkmakla temizlenmiş olur. Eğer yıkanan pis şey halı, kilim gibi sıkılamayan türden şeyler ise her yıkayışta su damlaları kesilinceye kadar bekletilirse temizlenmiş olur. Bıçak, cam, mermer, porselen gibi pisliği emmeyen şeyler pislendiğinde ise temiz bir şey ile silinerek, kazınarak ya da ovalanarak da temizlenebilir.

Sünnet Olan Beden Temizliği

Peygamber Efendimiz, bir hadis-i şerifinde "*Her Müslüman üzerine yedi günde bir yıkanması, Allah'ın hakkıdır.*" buyurmuş ve beden temizliğinin önemini vurgulamıştır. Bedenin tamamını yıkayıp kir ve pislikleri, ter kokularını temizlemenin yanı sıra temizliğine özellikle dikkat edilmesi gereken azalar da vardır. Saçlar sık sık yıkanmalı, koltuk altı ve kasıklardaki tüylerin fazla uzamasına fırsat vermeden o bölgeler sürekli temiz tutulmalıdır. Ayrıca tırnak, ağız ve burun temizliğine özen gösterilmelidir. Mümkünse gusül abdestinin olmadığı dönemlerde

vücuttan tüy ve tırnak kesilmemelidir. Vücuttan ayrılan her parçanın temiz iken ayrılması daha iyidir.

Manevî Kirlerden Temizlik Abdest

Abdestin sözlük anlamı temizlik ve güzelliktir. Dinî terim olarak anlamı ise Kur'ân-ı Kerîm ve sünnet-i seniyyede belirtildiği şekilde, belirli organları su ile yıkamak veya teyemmüm yapmak suretiyle temizlenmektir.

Günde en az beş defa abdest alan bir Müslüman, temizliği alışkanlık hâline getirir ki bu durum hastalığa sebep olacak pekçok hâlden korunmasına vesile olur. Abdest yüze nur, kalbe sevinç verir, küçük günahların affına da bir vesiledir. Abdest âdeta manevî bir silâh gibidir. Her vakit abdestli olmaya dikkat eden kişi, her türlü kötü ve olumsuz düşünceden kendini çok daha kolay korur. Öyle ki Efendimiz bir hadislerinde abdestin faziletini şöyle belirtmişlerdir:

"Kim emredildiği şekilde abdest alır, yine emredildiği şekilde namaz kılarsa, geçmiş bütün küçük günahları affa uğrar."

Abdest, Mâide sûresinin 6. âyeti ile farz kılınmıştır. Âyetin abdestle ilgili kısmı şöyledir:

"Ey iman edenler! Namaza kalkmak istediğinizde yüzlerinizi ve dirseklere kadar ellerinizi yıkayın. Başlarınızı meshedip topuklarınızla birlikte ayaklarınızı da yıkayın."

Abdestin Farzları Nelerdir?

Abdestin farzı dörttür:

1. Saç diplerinden çene altına kadar yüzü, kuru yer kalmayacak şekilde bir kere yıkamak.

2. Elleri ve kolları dirseklerle beraber bir kere yıkamak.

3. Başın dörtte birini mesh etmek.

4. Ayakları topukları ile beraber bir kere yıkamak.

Abdestin Sünnetleri Nelerdir?

1. Abdeste başlamadan önce dişleri misvaklamak veya fırçalamak.

2. Abdeste "Eûzü besmele" ile başlamak.

3. Abdeste niyet etmek.

4. Abdeste başlarken temiz olan elleri bileklere kadar yıkamak.

5. Abdest organlarını üçer kere yıkamak.

6. Ağza ve burna üçer kere su vermek.

7. Abdest alırken abdestin farz kılındığı âyette belirtilen sıraya uymak.

8. Çift organlarda, yıkamaya önce sağdan başlamak.

9. Başın ön tarafından enseye kadar tamamını mesh etmek.

10. Kulakları ve boynu mesh etmek.

11. El ve ayakları yıkamaya parmak uçlarından başlamak.

Sünnetlerin terk edilmesi, abdesti geçersiz kılmaz, ancak abdestin sevabını azaltır. Onun için en güzeli, diğer ibadetlerde olduğu gibi abdestte de Peygamber Efendimizi örnek almaktır.

Abdest Alırken Dikkat Edilmesi Gereken Bazı Hususlar

1. Yıkanması gereken organlarda, az bir miktar da olsa kuru yer bırakılmamalıdır.

2. Deri üzerinde suyun deriye ulaşmasını engelleyen hamur, oje, boya gibi maddeler varsa abdest almadan önce bunlar giderilmelidir.

3. Kına, abdeste mâni değildir.

4. Abdest alırken parmaktaki dar yüzükler hareket ettirilmeli, böylece suyun, yüzüğün altına da girmesi sağlanmalıdır.

5. Suyun, ayakların topuk ve ökçe kısımlarına değmesine çok dikkat edilmelidir.

6. Ayakların parmak aralarının ıslanmasına özen gösterilmelidir.

7. Abdest organları üzerinde herhangi bir yara varsa ve su yaraya zararlı olacaksa, yara üzerine mesh yapılır. Yaraya mesh etmek de zarar verecekse mesh de terk edilir.

8. Yara üzerinde sargı varsa ve açılması zararlı olacaksa sargı üzerine mesh edilebilir. Sargı ihtiyacı devam ettiği sürece de meshe devam edilir. Mesh, sargı sarılan yara tamamen iyileştiğinde bozulur.

9. Organları sıra ile yıkamamak abdesti bozmaz, ama abdestin faziletini azaltır.

10. Organları yıkarken ara verip beklemek abdesti bozmaz, fakat mekruhtur.

11. Abdest organlarının bir miktarı eksik olan kimse, noksan organların mevcut kısmını yıkar.

Abdesti Bozan Şeyler Nelerdir?

1. Küçük veya büyük tuvalet ihtiyacını gidermek.

2. Yellenmek (gaz çıkarmak).

3. Vücuttan kan ve irin çıkması.

4. Ağız dolusu kusmak. (Ağız dolusu istifra, azar azar çıksa da yine abdesti bozar.)

5. Yatarak, yaslanarak veya bir şeye dayanarak etraftaki sesleri duyup anlamayacak şekilde uyumak.

6. Bayılmak.

7. Sarhoş olmak.

8. Namazda iken başkasının duyacağı şekilde gülmek.

Abdesti Bozmayan Şeyler Nelerdir?

1. Ağız dolusundan az olan kusmalar.

2. Balgam çıkarmak.

3. Oturarak yanında konuşulanları duyacak şekilde hafif uyuklamak.

4. Ağlamak ve namaz dışında gülmek.

5. Namazda iken tebessüm etmek.

6. Saçların veya tırnakların kesilmesi.

7. Namazda iken kişinin yalnız kendisinin duyabileceği kadar hafifçe gülmesi namazı bozar, ama abdesti bozmaz.

8. Vücuttan çıkan kan veya irin, iğne ucu gibi çıktığı yerde kalır etrafa dağılmazsa bu kan abdesti bozmaz.

Abdest Nasıl Alınır?

Abdestin farzlarını, sünnetlerini ve abdest alırken dikkat edilecek hususları öğrendikten sonra, sırasına ve kurallarına göre abdesti nasıl alacağımızı görelim:

Önce "Niyet ettim, Allah rızası için abdest almaya." diyerek niyet edilir. Niyette esas olan, bunu kalpten geçirmektir. Dille söylemek şart değildir.

Niyetin ardından "Eûzü besmele" okunur. Eller bileklere kadar yıkanır. Yüzük varsa hareket ettirilir.

Sonra ağza ve burna üçer kere sağ elle su verilerek ağız ile burun yıkanır ve temizlenir.

Daha sonra iki avuca su alınarak yüzün her tarafı üç kere yıkanır.

Ardından önce sağ kol dirseklerle birlikte üç defa yıkanır.

Sonra sol kol dirseklerle birlikte üç defa yıkanır.

Eller ıslatılıp sağ elin içi ve parmaklar ile başın en az dörtte biri mesh edilir.

Baş mesh edildikten sonra, elde kalan ıslaklık ile ya da el yeniden ıslatılarak iki elin şehadet yada serçe parmakları ile kulakların içi, başparmaklarla da kulakların dışı mesh edilir. Sonra da elin ıslaklığı ile boyun mesh edilir.

Daha sonra önce sağ ayak, sonra sol ayak topuklarla beraber üçer kere güzelce yıkanır. Ayaklar yıkanırken, özellikle ayak parmaklarının arasının ve topukların arkasının yıkanmasına dikkat edilmelidir.

Bütün bunlar yapıldıktan sonra abdest tamamlanmış olur. Abdest sırasında konuşmamak daha makbuldür. Abdest uzuvlarını yıkarken dünya işlerine ait sözler sarf etmek yerine; dua okumak, Efendimize (sallallahu aleyhi vesellem) salâvat getirmek çok daha güzel bir davranıştır.

Abdestsiz Yapılamayacak İşler Nelerdir?

1. Namaz kılmak.

2. Kâbe'yi tavaf etmek.

3. Kur'ân'a el sürmek.

Abdestiz iken Kur'ân-ı Kerîm, ancak ayrı bir kılıfla, yani Kur'ân'a yapışık olmayan temiz bir şey ile tutulabilir. Ezberden okunabilir. Bir de çeşitli dinî eserler, içinde âyet olsa da abdestsiz tutulup okunabilir.

Devamlı Abdestli Olmak Niçin Çok Faziletlidir?

Devamlı abdestli bulunmak, çok büyük sevaplara ve manevî faydalara vesiledir. Çünkü kişi, abdestli iken yapılabilecek güzel işlerden hangisini dilerse ve nerede olursa olsun kaçırmadan yapabilir. Peygamber Efendimiz, daima abdestli bulunan ve yatağına da abdestli olarak yatanlar için meleklerin aralıksız istiğfarda ve duada bulunduklarını buyurmuştur. Öyle ki abdeste devam eden kimsenin şu önemli kazançları elde edeceği rivayet edilir:

- Ona sürekli sevap yazılır.
- O kişinin bütün azaları Allah'ı tesbih eder.
- Melekler, onu gece karanlığında kendisine dokunabilecek zararlı şeylerden korur.
- O kişi, hep Rabbinin koruması altında olur.

Boy Abdesti Gusül

Gusül Ne Demektir?

Guslün kelime anlamı yıkanmaktır. Dinî manası ise bütün vücudun, hiçbir yerinde iğne ucu kadar dahi kuru yer kalmayacak şekilde temiz su ile yıkanması demektir. Guslün bir diğer adı da boy abdestidir.

Hangi Durumlarda Gusül Gerekir?

Guslü gerektiren üç hâl vardır:

1. Cünüplük meydana geldiğinde gusül gerekir. Cünüplüğün meydana geldiği hâllerden biri, ihtilâm olma durumudur. İhtilâm olma; dokunmak, düşünmek, bakmak suretiyle duyulan şehvetin, yani cinsel arzunun etkisiyle cinsel organdan meni gelmesi ve meninin dışarı çıkması olayıdır.

Meni, vücuttaki yerinden şehvetle çıkan ve cinsel organ yoluyla dışarı atılan beyaz ve koyu bir sıvıdır. Kendisinden şehvetle meni çıkan bir kimse, eğer idrar yapmadan veya on beş dakika kadar beklemeden yıkanır da daha sonra kendisinden meninin geri kalanı çıkarsa, o kimsenin tekrar gusül abdesti alması gerekir. Şehvetle çıkmayan meniden dolayı gusül gerekmez.

Uykudan uyanan kimse, ihtilâm olduğunu hatırlamasa bile, üzerinde meni bulaşığı görürse o kişinin gusül abdesti alması gerekir. Bir kimse, ihtilâm olduğunu zanneder, ama üzerinde ıslaklık

görmezse, yani dışarı meni çıkmamışsa o zaman gusül etmesi gerekmez.

Dokunma, bakma, düşünme gibi sebeplerle şehvetsiz olarak kendi kendine çıkan berrak kaygan sıvıya da **mezi** denir. Mezi, guslü gerektirmez. Fakat abdesti bozar. Mezi, üşüme gibi sebeplerle de çıkabilir. Bazen idrar yaptıktan sonra, idrarın ardından koyu, bulanık bir sıvı gelir. Buna **vedi** denir. Vedi, guslü gerektirmez.

Ergenlik çağına girmiş olan erkek veya kadının cinsel ilişkide bulunması hâlinde de cünüplük meydana gelir.

2. Guslü farz kılan ikinci hâl, hanımların hayız (âdet) hâlidir. Hayız kanı kesilince, yani kadınların âdet hâli sonra erince gusül gerekir.

3. Gusletmeyi gerektiren üçüncü durum ise hanımların doğum yaptıktan sonraki nifas yani lohusalık hâlidir. Nifas kanı kesilince, yani çocuk doğuran kadının lohusalık hâli bitince gusül gerekir.

Ayrıca yeni Müslüman olan kimsenin de boy abdesti alması gerekir. Âdet hâlinde veya lohusa iken Müslüman olan bir kadın, bu hâlleri sona erince gusletmelidir.

Guslün Farzları Nelerdir?

Guslün farzı üçtür:

1. Ağzı bir kere dolu dolu su vererek çalkalamak.

2. Burna bir kere sertçe su çekmek.

3. Bütün vücudu, hiç kuru yer kalmayacak şekilde bir kere yıkamak.

Guslün Sünnetleri Nelerdir?

1. Gusle besmele ile başlamak.

2. Hem kalpten hem de dil ile gusle niyet etmek.

3. Gusülden önce elleri, sonra avret yerlerini yıkamak ve sonra abdest almak.

4. Abdest aldıktan sonra önce üç kere başı yıkamak, sonra üç kere sağ omza, daha sonra da üç kere sol omza su dökmek.

Boy Abdesti Alırken Dikkat Edilecek Hususlar

1. Guslederken sakal ve saçların diplerine suyun mutlaka ulaşması gerekir.

2. Küpe deliklerine, yüzük altlarına suyun girmesi için küpeler ve yüzükler hareket ettirilmelidir.

3. Gusülden önce cilde suyun erişmesine engel olan maddelerin temizlenmesi şarttır. Tırnaklardaki oje, boya gibi su geçirmeyen maddeler güzelce temizlenmelidir. Kına, mürekkep gibi suyun cilde ulaşmasına engel olmayan boyalar gusle mâni değildir.

4. Guslederken ağzını, burnunu veya herhangi bir uzvunu yıkamadığını sonradan fark eden kişinin, yeniden gusletmesi gerekmez. Sadece kuru bıraktığı yeri yıkaması yeterlidir.

5. Vücuttaki tüylerin ve tırnakların gusül abdestinden sonra, yani temizken kesilmesi daha uygundur. Ancak cünüpken böyle bir temizlik yapılırsa da guslün geçerliliğine bir zarar gelmez.

Gusül Abdesti Nasıl Alınır?

Önce "Niyet ettim, Allah rızası için gusül abdesti almaya." diyerek niyet edilir. Sonra besmele çekilip avret yerleri yıkanır. Ardından namaz abdesti gibi güzelce bir abdest alınır. Daha sonra da bütün vücut, iğne ucu kadar kuru yer kalmayacak şekilde güzelce ovalanarak yıkanır.

Eğer uzun uzun yıkanacak kadar zaman yoksa ve dar zamanda çabucak gusledilmesi gerekiyorsa, o zaman sadece guslün farzları yerine getirilir. Önce ağza ve burna bol bol su verilir. Sonra da baştan, sağ ve sol omuzlardan dökülen su ile vücudun tamamı yıkanır. Kuru yer kalmadığı anda gusül yapılmış, maddî ve manevî temizliğe kavuşulmuş olur.

Gusül Abdesti ile İbadet Yapılır mı?

Bir diğer adı boy abdesti olan gusül ile bütün ibadetler yapılabilir. Abdesti bozucu bir durum ortaya çıkana kadar her türlü ibadet yerine getirilir. Abdesti bozan bir hâl olduğunda da ibadet edileceği zaman abdest alınır.

Ancak gusül sırasında idrar, kan gibi abdest bozucu bir akıntı gelmişse böyle bir durumda gusül bozulmaz, kişi cünüplükten kurtulur. Fakat bu gusülle namaz kılınmaz, Kur'ân okunmaz. İbadet için yeniden abdest almak gerekir.

Cünüp Olan Kişinin Yapması Haram Olan Şeyler Nelerdir?

1. Namaz kılmak.
2. Kur'ân okumak.

3. Kur'ân'a el sürmek.
4. Çok zorunlu olmadıkça camiye girmek.
5. Kâbe'yi tavaf etmek.

Cünüp Olan Kişinin Neleri Yapmasında Sakınca Yoktur?

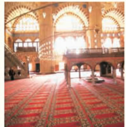
Cünüp olan bir kimse;

1. Eûzü besmele çekebilir.

2. Kur'ân'ı temiz bir bezle veya elbisesinin bir tarafı ile tutabilir.

3. Dua etmek ve Allah'ı anmak amacıyla Fatiha, İhlâs, Âyetel Kürsî gibi dua ve zikir mahiyetindeki sûreleri okuyabilir. Hadis-i şeriflerde geçen duaları ve âyet-i kerimeleri dua niyetiyle okuyabilir.

4. Allah'ı anmak için "Lâ îlâhe illallah, Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh, Sübhanallah, Elhamdülillâh" gibi sözleri söyleyebilir.

5. Peygamber Efendimize salâtü selâm okuyabilir. Özellikle hadis-i şeriflerde zikredilen günlük duaları, zikirleri okuyabilir.

6. Bir şeyler yiyip içebilir. Ancak yeme içme işinden önce elini ve ağzını yıkaması gerekir. Eğer oruç tutacaksa cünüp olarak yemeğini yiyebilir ve imsak vaktinden sonra da yıkanabilir.

7. Namaz vaktini geçirmemek şartıyla cünüp hâlde iken uyuyabilir.

Susuz Temizlik Teyemmüm

Teyemmüm Nedir?

Teyemmüm, temiz toprakla veya toprak cinsinden bir şeyle abdest almak demektir. Su bulunmadığı zaman veya su olsa da çeşitli sebeplerle suyu kullanmak mümkün değilse o zaman teyemmüm edilir. Aynı şartlar söz konusu olunca boy abdesti yerine de teyemmüm edilebilir. Boy abdesti almak niyetiyle yapılan teyemmüm, boy abdesti yerine geçer.

Teyemmüm, sadece Peygamber Efendimizin ümmetine, yani bize sağlanmış bir kolaylıktır. Allah'ın özel bir lütfudur. Bu sayede müminler, su yokluğunda veya suyu kullanmanın mümkün olmadığı durumlarda cünüplük veya abdestsizlik hâlinden kurtulurlar. Böylece ellerinde olmayan bir sebepten dolayı, Allah'a ibadet ve kulluktan geri kalmamış olurlar.

Teyemmüm Ne Zaman Yapılır?

1. Abdest almaya veya gusletmeye yetecek kadar suyun olmaması veya kişinin ulaşamayacağı uzaklıkta bir yerde bulunması durumunda teyemmüm yapılır.

2. Su ile abdest alındığı veya gusledildiği takdirde hastalanmaktan, hastalığının artmasından veya uzamasından korkarsa veya uzman bir doktor su kullanmayı yasaklarsa teyemmüm yapılır.

3. Abdeste veya gusle yetecek kadar su olup da bu suyun kullanılması durumunda kendisinin ya

da yanındakilerin hayatlarının tehlikeye girmesi ihtimali karşısında da teyemmüm yapılabilir.

4. Su olup da suya ulaşılması çeşitli sebeplerle mümkün değilse, meselâ bir kuyu veya uçurum ya da kalın bir buz tabakası gibi engellerin bulunması durumunda da teyemmüm yapılabilir.

Yanında veya yakınında su olmayan kimsenin, ulaşabileceği yerde su bulup bulunmadığını imkânları ölçüsünde araştırması gerekir. Eğer başkalarından su isteme imkânı varsa, önce bu yolu denemelidir.

Teyemmümle İlgili Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

1. Namaz vakti girmeden teyemmüm yapılabilir. Ancak namazın vakti çıkmadan su bulma umudu varsa, teyemmümü geciktirmek daha uygundur.

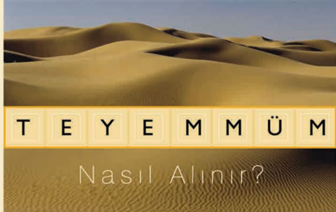
2. Guslü veya abdesti bozan bir hâl olmadığı takdirde bir teyemmümle istenildiği kadar namaz kılınıp, Kur'ân okunabilir. Her türlü ibadet yapılabilir.

3. Abdest organlarının çoğunda veya yarısında yara olan kimse su olsa da teyemmüm yapabilir.

4. Vücudunun çoğu yerinde yarası olan kimse de gusül yerine teyemmüm yapabilir.

5. Abdest almaya gücü yetmeyen kişi, kendisine yardım edecek birini bulamazsa teyemmüm yapar.

6. Elleri olmayan veya çolak olup suyu kullanamayan da teyemmüm eder. Yüzünü ve kollarını toprağa sürer.

Teyemmüm edecek olan kişi, önce hem kalbi hem de dili ile niyet eder.

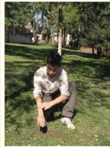

Sonra ellerini parmaklarının arası açık olarak temiz bir toprağa ya da toprak cinsinden bir madde üzerine sürer. Ellerini çırparak fazla tozları silkeler.

İki elini her tarafını kaplayacak şekilde yüzüne sürer.

Sonra önceden yaptığı gibi tekrar iki elini toprağa vurur ve fazla tozu silkerer.

Sağ eli ile sol kolunu, sol eli ile sağ kolunu yine dirsekleriyle beraber mesh eder.

Böylece teyemmüm tamamlanmış olur.

Teyemmümün Farzları Nelerdir?

Teyemmümün farzı ikidir:

1. Niyet etmek.

2. Elleri temiz bir toprağa veya toprak cinsinden bir şeye iki kere vurarak; birinci vuruşta ellerini silkeleyip yüze sürmek, ikinci vuruşta sağ el ile sol kolunu, sol el ile de sağ kolunu dirseklerle beraber mesh etmek.

Teyemmümün Sünnetleri Nelerdir?

Teyemmümün başlıca sünnetleri şunlardır:

1. Besmele ile başlamak.

2. Sıraya uymak, yani önce yüzü sonra kolları mesh etmek.

3. Meshler arasında başka işler yapmamak, meshe ara vermemek.

Teyemmümü Bozan Şeyler Nelerdir?

1. Abdesti bozan veya guslü gerektiren şeylerin hepsi teyemmümü de bozar.

2. Su bulunması hâlinde veya suyun kullanılması için herhangi bir engel veya özür yoksa teyemmüm kendiliğinden bozulur.

3. Teyemmüm yapmayı mübah kılan engel ve özürler ortadan kalkınca teyemmüm bozulur. Sağlık problemleri sebebiyle su kullanmayıp teyemmüm yapan kimsenin, iyileştiği takdirde teyemmümü bozulur.

HANIMLARLA İLGİLİ

Özel Hâller

Ay hâli (âdet hâli) olduğunuz zaman namazı kılmayınız. Âdet hâliniz sona erince guslediniz (boy abdesti alınız) ve namazınızı kılınız.

Hadis-i Şerif

Hanımlarla İlgili Özel Hâller

Hanımlara özel hâller denilince hayız, nifas ve istihaze olmak üzere üç hâl kastedilir.

Hayız (Âdet) Hâli

Hayız nedir?

Hayız, hanımların hastalık ve doğum hâlleri dışında, belli yaşlar arasında rahimlerinden gelen bir kandır. Bu kanın gelmesi durumuna âdet hâli, ay hâli gibi isimler de verilir. Âdet hâli hanımlara özel bir hâldir. Kızlar, 'âdet görme' denilen bu hâl ile büluğ çağına girerler. Bu dönemden itibaren de dinî sorumlulukları başlamış olur.

Hayız kanı ile vücutta biriken kirli ve zehirli maddeler dışarı atılır, vücut hafifler ve sağlık bulur. Bu sebeple hayız hâlinden korkmaya ve tiksinti duymaya gerek yoktur. İleride anne olabilmesi için her genç kızın bu biyolojik değişikliği yaşaması gereklidir. Bu durumu normal bir hâl olarak karşılamak ve olaya Allah'ın takdiri olarak bakmak gerekir.

Âdet Hâli İle İlgili Bilinmesi Gereken Hususlar

1. Âdet hâli en erken dokuz yaşında başlar, en geç elli beş yaşına kadar her ay belli sürelerle devam eder. Elli beş yaşından sonraki kanamalar âdet hâlinden sayılmaz.

2. Âdet hâlinin en azı üç gün, en çoğu ise on gündür. Üç günden az gelen ve on günden fazla devam eden kan, âdet kanı sayılmaz. İkisi de istihaze, yani özür kanı olarak kabul edilir. Özür kanı konusunda daha sonra bilgi vereceğiz.

3. İki âdet hâli arasında kalan temizlik süresi, on beş günden az olamaz. Dolayısıyla âdet hâli bittikten sonra on beş günden daha önce ortaya çıkan akıntı, âdet hâlinden sayılmaz.

4. Kendisinden ilk defa kan gelen bir kız, namazı ve orucu bırakır. Eğer kan, üç günden önce kesilirse bu âdet kanı değildir. O kişi, geçen namaz ve oruçlarını kaza eder.

5. Bir kızın ilk defa üç günden az olmamak ve on günden fazla olmamak üzere gördüğü kan, hayız kanıdır. Kan, üç ile on gün arasında kaç gün devam ederse bu süre âdet hâli olarak belirlenir. Meselâ bir kızın ilk defa üç günden fazla gördüğü kan, sekiz gün devam ederse onun âdet hâli sekiz gün olarak belirlenmiş olur.

6. Bir kızın ilk defa gördüğü hayız hâli hiç kesilmeden aylarca devam etse, bu kızın her ayından on günü âdet hâli, yirmi günü de temizlik süresi olarak kabul edilir.

7. Âdet hâlinin süresi herkeste aynı değildir. Bazı hanımların âdet günleri beş, yedi, dokuz gibi belli iken bazılarınınki aydan aya değişir.

8. Normal âdet günü beş gün olan bir hanım, sonradan altı veya yedi gün kan görse ve sonra tekrar beş gün kan görse, âdeti beş gün olarak devam ediyor sayılır. Ancak beş gün âdet görüyorken, iki ay üst üste altı gün âdet görse o zaman âdet günü altı gün sayılır.

9. Bir hanım; normalinde üç, dört, beş veya altı gün âdet hâli olsa, fakat sonraki bir sefer yedi, sekiz, dokuz ya da on gün kan görse on günü geçmediği sürece hepsi de hayız kanı sayılır. On güne kadarki namazlarını kaza etmez. Eğer kanama hâli on günü geçerse eski âdet günü kaç gün ise o kadarı hayız kanı, gerisi özür kanı sayılır. Ve o kişi, eski âdet günlerinden sonraki kanın devam ettiği günlerdeki namazlarını kaza eder.

10. Âdet günlerinde gelen hayız kanının devamlı olması şart değildir. Akıntı ara sıra kesilse bile âdet günlerinde gelen kan hep hayız kanıdır.

11. Âdet günleri süresince gelen kan; kırmızı, siyah, sarı, bulanık yeşil ve kahverengi olabilir. Rengi nasıl olursa olsun, hepsi hayız kanı sayılır. Gelen akıntı, bembeyaz hâle gelince âdet hâli bitmiş, hayız kanı kesilmiş olur.

12. Bir namazın vakti girmiş olduğu hâlde hanım, namazını kılamadan âdeti başlamış olsa o vaktin namazı o hanımın üzerinden düşmüş olur. Bu durumda o vaktin namazını kılmaz.

13. Âdet hâlindeki bir hanım, ibadetlerini yerine getirebilme anlamında temiz sayılmaz. Dolayısıyla ibadetlerini yerine getirebilmeye ancak temizlendikten sonra başlayabilir. Âdet hâlinden temizlenme, gusül bölümünde de belirttiğimiz gibi gusletmek, yani boy abdesti almak yoluyla olur. Âdet hâli sona eren bir hanımın boy abdesti alıp namaz kılacak kadar bir zamanı varsa o vaktin namazını kılar. Eğer kılamazsa kaza eder. Fakat âdet hâli sona erince hemen boy abdesti aldığı hâlde namaz kılacak kadar zamanı kalmamışsa o vaktin tamamı âdet hâlinde geçmiş sayılır ve hanımın o namazı kaza etmesi gerekmez.

14. Temiz iken, yani âdetli değilken oruca niyet eden bir hanımın, imsaktan sonra âdeti başlasa orucu bozulur ve orucunu kaza etmesi gerekir. Âdet hâli sebebiyle orucu bozulmuş olmasına rağmen, o hanımın yeyip içmemesinin dinen bir faydası yoktur. Âdet gördüğü için orucu bozulduğu andan itibaren yemesi, içmesi günah değildir.

15. Bir hanımın âdeti, Ramazan ayında akşam ezanından önce sona erse ve o hanım gusledip temizlense, günün geri kalan kısmında onun yemesi, içmesi günah (mekruh) değildir.

16. Bir hanım, âdetinin başlayacağını hissetse, fakat kan görmese veya kanın çıkmasını pamuk gibi bir şeyle önlese kan çıkmadıkça âdet hâli başlamış olmaz. Âdet hâli, âdet kanının görülmesinden itibaren başlar.

Âdetli İken Temizlik Niçin Çok Önemlidir?

Âdet hâli denince ilk akla gelen şey, temizlik olmalıdır. Her genç kız ya da hanım, âdetli günlerinde mümkünse her gün ılık su ile yıkanmalıdır. Çünkü âdet kanına, geçtiği yollarda pek çok mikrop karışır ve bu durum âdet kanına ağır bir koku verir. Bu dönemde faaliyeti daha da artan yağ bezlerinden çıkan yağlar da bu kana katılınca koku daha da ağırlaşır.

Ayrıca bu hâlde iken hanımların ter ve ten kokusu da farklılaşır. Temizliğine dikkat etmeyenlerde ise bu kokular tiksindirici bir hâl alır. İşte bu sebeple âdetli günlerde temizliğe çok itina gösterilmelidir. Özellikle genç kızların bu temizlik alışkanlığını erken yaşta kazanmaları, onların hayatları boyunca sağlıklı olmalarını sağlar.

Nifas (Lohusalık) Hâli

Nifas Nedir?

Nifas, doğum sırasında hanımdan gelen kana denir. Nifas hâline dilimizde lohusalık hâli denir. Bu hâlin en az kaç gün süreceği belli değildir. Kişiden kişiye değişir. Ancak en faz-

la devam süresi kırk gündür. Kırk günde kesilmeyip devam eden kan, artık nifas kanı değil, hastalık kanıdır. Kırk günden önce nifas kanı ne zaman kesilirse, o hanımın nifas süresi o kadar olmuş olur.

Âdet ve Lohusalık Hâlinde Hanımlara Dinimizce Neler Haramdır?

Âdet hâlinde ve lohusa olan hanımlar, ibadet edebilme yönüyle temiz sayılmadıklarından bu dönemlerde bazı ibadetleri yerine getirmekle yükümlü değildirler. Bir hanımın âdet hâlinde ve lohusa iken dinimizce muaf tutulduğu ibadetler ve yapması sakıncalı olan şeyler şunlardır:

❑ **Namaz kılmak**

Âdet hâlindeki ya da lohusalık dönemindeki bir hanım, namaz kılamaz ve bu durumda iken kılamadığı namazlarını kaza etmesi gerekmez. Dinimiz İslâm, her yönüyle kolaylık dinidir. Hayız hâlindeki ve nifaslı hanımların namazları ile ilgili hükümde de bu kolaylık prensibini apaçık görmekteyiz. Hayız, her ay tekrar ettiğinden o süre içinde kılınmayan namazlar, daha sonra kaza edilecek olsa bu durum çok ciddî bir zorluk getirecektir. İşte dinimiz İslâm, büyük bir kolaylık olarak hanımların hayız ve nifas hâlinde iken kılamadıkları bütün namazları sorumluluk dışına çıkarmıştır. Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem) bir hadisinde bu durumu şöyle bildirmiştir: "*Ay hâli (âdet hâli) olduğunuz zaman namazı kılmayınız. Âdet hâliniz sona erince gusledin iz (boy abdesti alınız) ve namazınızı kılınız.*"

❐ Oruç tutmak

Âdet ve lohusalık günlerinde hanımlar oruç tutmaktan da muaf tutulmuşlardır. Fakat namazdakinden farklı olarak hanımların tutamadıkları oruçlarını sonradan kaza etmeleri gerekir. Oruç, namaz gibi sürekli bir ibadet olmadığından sonradan kazası kişiye pek fazla bir zorluk yüklemez. Bu bakımdan namaz borçları silindiği hâlde, oruç borcunun sonradan kazası gerekir. Hanımlar, Ramazan ayında tutamadıkları oruçlarını daha sonra değişik günlerde kaza edebilir.

Hazreti Aişe validemiz (radıyallahu anh), bu konuyla ilgili olarak şöyle haber vermiştir:

"*Bize hayız ve nifas hâlleri geldiğinde, Hazreti Resûlûllah tutmadığımız oruçlarımızı kaza etmemizi emir buyururlardı. Kılmadığımız namazların ise kaza edilmesini emretmezlerdi.*"

❐ Kur'ân okumak

Âdetli ve lohusa iken hanımlar, Kur'ân okuyamazlar. Ancak dinleyebilirler. Sadece "Rabbenâ âtinâ" gibi dua âyetlerini, dua niyetiyle okuyabilirler. Dua anlamında olan âyetleri dua niyetiyle okuyabilir, Allah'ı zikredebilirler. Lâ ilâhe illâllah, Elhamdülillâh, Sübhanallah gibi Allahu Teâlâ'yı zikir anlamı taşıyan kelimeleri söyleyebilir, her türlü dua yapabilirler. Böylece bu hâllerinde iken de Allah'ı anmaktan ve dua etmekten uzak kalmamış olurlar.

❐ Kur'ân'a el sürmek

Doğrudan Kur'ânı Kerîm'i tutamazlar. Ancak Kur'ân'ı temiz olan bir bez veya başka bir şeyle tutabilirler.

❒ **Kâbe'yi tavaf etmek**

Âdet hâlindeki ve lohusalık dönemindeki hanımlar; Kâbe'yi tavaf edemez, camiye ve mescitlere giremezler. Peygamber Efendimiz, "*Mescide, hayızlı ve cünüp kişinin girmesi helâl değildir.*" buyurmuştur.

İstihaze (Özürlü Olma) Hâli

Hayız ve lohusalık süreleri dışında rahimden akan kana istihaze kanı denir. İstihaze kanı, hayız ve nifas kanından farklıdır. Bu kan, damardan geldiği için ince ve kokusuzdur. Tıpkı burundan ve diğer organlardan akan kan gibidir. Bir özür ve hastalık kanıdır. O yüzden bu durum, hanımlar için bir özürlülük hâlidir.

Bir hanımdan, üç günden az bir süreyle gelen veya âdet hâlinde iken on günden sonra gelen kan, istihaze (özür) kanıdır. Bir hanımdan doğumdan sonraki kırk günlük dönemden sonra gelen kan, yine özür kanıdır. Aynı şekilde dokuz yaşından önce ve elli beş yaşından sonra gelen kan da özür kanı sayılır. İstihaze hâlinde olan hanım için, âdet ve lohusalık hâlinde olan dinî yasaklar geçerli değildir. Yani bu hanım, ibadetlerini normal olarak sürdürür.

DİNİN DİREĞİ

Namaz

Namazın ilk vakti Allah'ın rızasına, orta vakti Allah'ın rahmetine, son vakti ise Allah'ın affına vesiledir.

Hadis-i Şerif

Namaz Nedir?
Niçin Çok Önemlidir?

Müminin olmanın ilk şartı, Allah'ın varlığına ve birliğine, Peygamber Efendimizin (sallallahu aleyhi vesellem) Allah'ın kulu ve elçisi olduğuna kalpten iman etmektir. İslâmın, imandan sonra gelen en büyük emri ise namazdır. Namaz, dinin direği ve Müslümanlık için olmazsa olmaz bir şarttır. Kul ile Allah arasında yüce bir bağlantıdır. Kulun günde beş kere Yaradanının huzuruna çıkması, O'nun rahmet kapısını çalması demektir. Peygamber Efendimizin Mirac'da Cenâb-ı Hak ile buluşmasını mümin her namazda sembolik olarak yaşar. Onun içindir ki Efendimiz "*Namaz müminin miracıdır.*" buyurmuştur.

İslâm, diğer ibadetlere göre namaza çok daha fazla titizlik göstermiştir. Meselâ dinimiz, yolculuğa çıkan kişinin Ramazan orucunu erteleyip daha sonra uygun bir zamanda tutmasına müsaade etmiştir. Zekât olarak sadece kırkta bir istemiş, o kırkta birin yerine getirilmesini hemen şart koşmamış ve üzerine zekât düşen kişilere birçok kolaylık göstermiştir. Kişiyi, hac üzerine farz olur

olmaz hemen hacca gitmeye mecbur etmemiştir. Fakat namaza gelince durum tamamen farklıdır. Âdeta bir namazı vaktinde kılmamak için ölmek ya da deli olmak gerekiyor. Dinimiz bize, "*Namazı vaktinde ayakta kılın, olmuyorsa oturarak kılın, olmuyorsa yattığınız yerden başınızla, olmuyorsa niyetinizle, aklınızla kılın. Su bulamazsanız teyemmüm edip öyle kılın. Ama mutlaka vaktinde kılın.*" diyor.

Peygamber Efendimizden Özel Bir Mesaj: "Önce Namaz"

Vefatından çok kısa bir süre önce Peygamber Efendimiz (sallalahu aleyhi vesellem), ağır hasta iken bir koluna amcası Hazreti Abbas (radıyallahu anh) bir koluna da Hazreti Ali (radıyallahu anh) girerek O'nu Mescid-i Nebevî'nin mihrabına götürmüşlerdi. Görgü şahitleri bu sırada Peygamber Efendimizin büyük bir acı içinde mübarek ayaklarını sürüyerek namaza gittiğini ve ayaklarının yerde sürüklenme izi bıraktığını gördüklerini söylemektedirler.

Cenâb-ı Hak, en sevdiği kulunu, en büyük peygamberini, bizlere 'Kâinatın Efendisi' diye takdim ettiği habibini, vefatına saatler kala namazdan muaf tutmuyor. Âdeta, "Hâlini görüyorum, biliyorum, ama namaz kılmanı istiyorum. Ümmetine örnek olman, namazın benim katımdaki önemini onlara bu şekilde anlatman lâzım. İnsanlar, senin bu hâlde iken bile namazı terk etmediğini bilsinler ki basit mazeretlerle namazlarını kılmamazlık etmesinler. Bu konuda bahanelerinin kabul edileceğini sanmasınlar. Bütün hayatlarında ve her ortamda 'Önce namaz!' demeyi bilsinler." demektedir.

Kötülüğe Karşı Koruyucu Kalkan: Namaz

Âlemlerin Sahibi, bize Ankebut sûresinin 45. âyetiyle "*Namazı dosdoğru kıl. Şüphesiz namaz (insanı) hayâsızlıktan, çirkin ve günah olan her davranıştan korur.*" müjdesini vermiştir. Namaz kılan insan, her rekâtta, Fatiha sûresinde, "*İhdinassıratal müstakîm*" *(Allah'ım bizi dosdoğru yola ilet. Her türlü kötülükten uzak olmak istiyorum. Bana yardım et.)* diye günde kırk kere dua etmektedir. Bu şekilde namaz kılan bir insan, ne dediğinin farkındaysa bir günaha gireceği sırada Allah ile sözleşmesini hatırlar. "Ben az önce namazda iken Allah'a ne söz verdim, şimdi ne yapıyorum!" der ve günahtan kaçınmaya çalışır. Hissedilerek ve hakkıyla kılınan bir namaz, kişiyi günah işlemekten; sahtekârlık, haksızlık, adaletsizlik yapmaktan alıkoyar. Her türlü kötülüğe karşı koruyucu bir kalkan olur.

Her Gün Beş Defa Namaz Kılmak Usanç Verir mi?

Namazın her gün tekrarlandığı için usandırıcı olduğu düşüncesi, nefsin tembelliğinin bir bahanesidir. İnsan, her gün tekrar tekrar yemek yemekte, su içmekte, fakat bunların tekrarından hiç

usanmamakta, hatta lezzet duymaktadır. O hâlde ruhun gıdası olan namazın tekrarından da kalbi sönmemiş, ruhu ölmemiş bir insanın bıkması söz konusu olamaz.

Bu gibi olumsuz düşünceleri şeytan, daha çok namaza yeni başlama durumunda olanlara telkin etmektedir. Namaza devam edip onun manevî bereketine ermiş olanlar, bu gibi bahanelerin yersizliğini zaten idrak ederler. İnsan, sadece bedenden ibaret değildir. Bedeni gibi ruhu da ona emanettir ve ruh ihmal edilmeye gelmez.

Dünya Meşguliyetleri Namaz Kılmaya Engel midir?

Rabbimiz, bize her gün yirmi dört saatlik bir hayat vermiştir ve bizden bu yirmi dört saatin sadece bir saatini kendisine ibadet etmemiz için istemektedir. Çünkü beş vakit namaz, abdestleriyle birlikte insanın günde en çok bir saatini alır. Diğer yirmi üç saat ise dünya işlerine kalır. En sıradan işlere bile rahatlıkla zaman ayırırken, namaz gibi vazgeçilmez bir ibadeti yapmamaya zaman azlığını gerekçe göstermek, ancak şeytanın olumsuz telkinlerine boyun eğmekle açıklanabilir.

Bir kişi, bize bir iş karşılığında birkaç milyarlık bir ücret veya hediye vereceğini söylese o kişi bizi günlerce çalıştırabilir. Üstelik sözünden dönme ihtimali de olan o kişiye güvenir ve günlerce usanmadan çalışırız. Oysaki sözünden dönmesi mümkün olmayan Rabbimiz, namaz gibi az bir zahmetle yerine getirilen bir ibadete karşılık, cennet gibi büyük bir ücreti bize vaat etmektedir. Böyle bir ücret karşılığında yirmi dört saatin bir saatini bile namaza vermemek pek de mantıklı olmasa gerek.

Namaz, İhtiyarlayınca Yapılacak Bir İbadet midir?

Namazın ihtiyarlıkta yapılacak bir iş olarak görülmesi, insanları namaz kılmaktan alıkoyan yaygın bir düşüncedir. Çünkü daha önceden de söylediğimiz gibi namaz, çocukluktan çıkıp ergenlik çağına girdiği andan itibaren ölünceye kadar her insan üzerine farzdır. Bu farzın yaşla herhangi bir ilgisi olmadığı gibi, kılınmayan her vakit namaz, kulun üzerinde bir borç olarak kalır. Ölmeden önce mutlaka ödenmesi gereken bu borçtan kurtulmak için de kılınamayan namazları mutlaka kaza etmek gerekir. Ancak insanın ihtiyarlayıncaya kadar yaşamaya garantisi yoktur. Her an kapısını çalabilecek olan ölümle Rabbinin huzuruna borçlu gidebilir. Kılınmadan geçen her namaz vakti, kişiye borç kazandırdığına göre, ihtiyarlıkta namaza başlayan insanın bir hayli namaz borcu olacak demektir. İhtiyar hâliyle bu borçları kaza etmeye ne derece gücünün yeteceği ise şüphelidir.

Namazları ihtiyarlıkta kılma düşüncesi, boş bir hayal gibi gözükmekle birlikte gençlikte kılınan namazlar ile ihtiyarlıkta kılınanlar hiçbir zaman bir olmaz. İnsanın her şeyiyle dünyaya bağlı olduğu gençlik yıllarında, nefsiyle mücadele ederek yaptığı ibadetler, Allah katında çok değerlidir. İhtiyarlıkta

ise insanın zaten dünyaya çok fazla meyli kalmamıştır. Giderek ölüme yaklaştığını hisseden kişi, o dönemde âdeta kendini ibadete mecbur hisseder. İşte bunun içindir ki Peygamber Efendimiz, bir hâdis-i şeriflerinde:

"*En hayırlı genç odur ki ihtiyar gibi ölümü düşünüp ahiretine çalışan, gençlik heveslerine kapılıp da gaflette boğulmayandır.*" buyurmuşlardır.

Namaz Ne Zaman Kılınır? Namaz İçin Vaktin Önemi Nedir?

Farz namazlar; sabah, öğle, ikindi, akşam ve yatsı olmak üzere beş vakittir. Bu beş namaza vakit namazları denir. Vakit namazları, vakti girdikten itibaren vaktin sonuna kadar eda edilebilir. Öyle ki Allah'ı en çok razı eden amel, vakti içinde kılınan namazdır. Vaktinde kılınan namazın da en sevaplısı, namaz vakti girer girmez kılınandır. Bir hadis-i şerifinde Efendimiz:

"*Namazın ilk vakti Allah'ın rızasına, orta vakti Allah'ın rahmetine, son vakti ise Allah'ın affına vesiledir.*" buyurmuşlardır.

Vakti içinde kılınamayan namazlar kulun üzerinden düşmez, kazaya kalmış olur. Kılamadığı namazını sonradan kaza etmekle kul, namaz borcundan kurtulur. Ancak bu durum kulluk görevini zamanında yapmamış olmak günahını ortadan kaldırmaz. Allah katında namazı sonradan kaza etmek ile vakti içinde eda etmek hiçbir zaman aynı değildir.

Vaktin Habercisi Ezan

Müslümanlara namaz vakitlerini bildirmek için okunan bazı mübarek sözlere ezan denir. Beş vakit farz namazlar ve cuma namazı için ezan okumak, vacip derecesinde bir sünnettir. Ezan, bugünkü şekliyle ilk olarak Peygamber Efendimizin Medine-i Münevvere'ye hicret etmesinin birinci senesinde Hazreti Bilâl tarafından sabah namazında okunmuştur. Ezan okuyan kişiye müezzin denir. Hazreti Bilâl, İslâmın ilk müezzinidir.

Ezan, müminleri namaza davettir. Allah'ın huzuruna çağrıdır. Yeryüzüne Allah'ın varlığını ve birliğini, Allah Resûlünün peygamberliğini duyurmaktır. İslâm dininin ve Müslümanlığın sembolüdür. Bu bakımdan ezan okumanın fazileti büyük ve sevabı çoktur.

Peygamber Efendimiz bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuşlardır: "*Müezzinin sesinin yetiştiği yere kadar ezanı duyan her şey, hatta cinler bile o müezzin için kıyamet gününde şahitlik yapar ve onun için Allah'tan af diler.*"

Ezan Nasıl Ortaya Çıktı?

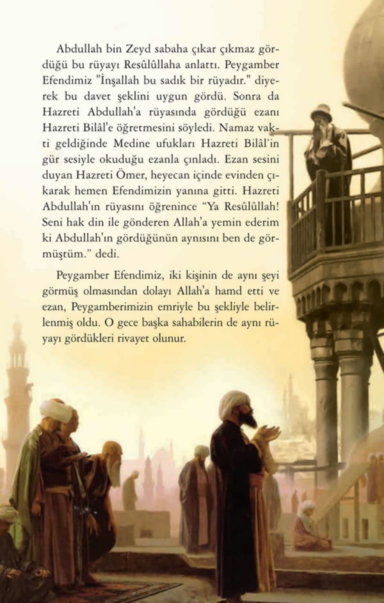
Mekke'de iken Müslümanlar ibadetlerini gizlice yapıyor, namazlarını kimsenin göremeyeceği yerlerde kılıyorlardı. O dönemde Müslümanları namaza açıktan davet gibi bir durum yoktu. Ancak Medine'ye hicretten sonra her şey değişmişti. Müslümanlar artık serbestçe ibadet edebiliyordu. Mescid-i Nebevî inşa edilmişti, fakat namaz vakitlerinde Müslümanları bir araya toplayacak bir çağırma şekli henüz tespit edilmemişti.

Müslümanlar, namaz vakti girince birbirlerini "Es-salâh, es-salâh! (Namaza, namaza!)" veya "Es-salâtü câmiah! (Namaz bir araya getirir! Namaz için toplanın!)" şeklinde namaza çağırıyorlardı. Fakat böyle bir çağrı yeterli olmuyordu. Uzakta oturanlar, bu sesi duyamadıkları için namaza yetişemiyorlar ve bu yüzden de Müslümanların bir araya gelmesinde zorluklar yaşanıyordu.

Nebiler Nebisi, bir gün ashabını topladı ve namaza çağrı için nasıl bir yol izlenmesi gerektiği konusunda arkadaşlarının fikrini sordu. Sahabeler birçok teklif sundular. Kimisi Hıristiyanlarda olduğu gibi çan çalınmasını, bazıları Yahudiler gibi boru öttürülmesini, bazıları da Mecusîlerinki gibi ateş yakılmasını teklif etti. Fakat Allah Resûlü bu tekliflerin hiçbirini beğenmedi. Sonra sahabiler evlerine döndüler. O gece ashabdan Abdullah bin Zeyd bir rüya gördü. Kendisi rüyasını şöyle anlatır:

Hz. Bilâl-i Habeşî'nin kabri

"Uyku ile uyanıklık arasında iken, üzerinde yeşil elbise olan bir adam yanıma geldi ve bir duvarın üzerinde durdu. Elinde bir çan vardı. Ona 'Bunu bana satar mısın?' dedim. 'Bununla ne yapacaksın?' dedi. Ben de 'Namaz vaktimiz gelince çalarız.' dedim. 'Ben sana daha hayırlısını öğretsem olmaz mı?' dedi. 'Tabi ki olur.' dedim. Kıbleye karşı durdu ve ezanı tamamen okudu. Sonra ezan kelimelerini bir daha okuyup sonuna doğru iki kere de 'Kad kâmeti's-salâh.' dedi, yani kamet getirdi."

Abdullah bin Zeyd sabaha çıkar çıkmaz gördüğü bu rüyayı Resûlûllaha anlattı. Peygamber Efendimiz "İnşallah bu sadık bir rüyadır." diyerek bu davet şeklini uygun gördü. Sonra da Hazreti Abdullah'a rüyasında gördüğü ezanı Hazreti Bilâl'e öğretmesini söyledi. Namaz vakti geldiğinde Medine ufukları Hazreti Bilâl'in gür sesiyle okuduğu ezanla çınladı. Ezan sesini duyan Hazreti Ömer, heyecan içinde evinden çıkarak hemen Efendimizin yanına gitti. Hazreti Abdullah'ın rüyasını öğrenince "Ya Resûlûllah! Seni hak din ile gönderen Allah'a yemin ederim ki Abdullah'ın gördüğünün aynısını ben de görmüştüm." dedi.

Peygamber Efendimiz, iki kişinin de aynı şeyi görmüş olmasından dolayı Allah'a hamd etti ve ezan, Peygamberimizin emriyle bu şekliyle belirlenmiş oldu. O gece başka sahabilerin de aynı rüyayı gördükleri rivayet olunur.

Ezanın Sözleri Nasıldır?

Ezanın sözleri ve bu sözlerin kısaca anlamları şöyledir:

Allahü Ekber Allahü Ekber	(Allah büyüktür.) (Allah büyüktür.)
Allahü Ekber Allahü Ekber	(Allah büyüktür.) (Allah büyüktür.)
Eşhedü en lâ ilahe illallah	(Allah'tan başka ilâh olmadığına şehâdet ederim.)
Eşhedü en lâ ilahe illallah	(Allah'tan başka ilâh olmadığına şehâdet ederim.)
Eşhedü enne Muhammeden Resûlûllah	(Hazreti Muhammed'in Allah'ın Resûlü olduğuna şehâdet ederim.)
Eşhedü enne Muhammeden Resûlûllah	(Hazreti Muhammed'in Allah'ın Resûlü olduğuna şehâdet ederim.)
Hayye alessalâh	(Buyurun namaza.)
Hayye alessalâh	(Buyurun namaza.)
Hayye alelfelâh	(Haydi kurtuluşa gelin!)
Hayye alelfelâh	(Haydi kurtuluşa gelin!)
Allahü Ekber	(Allah büyüktür.)
Allahü Ekber	(Allah büyüktür.)
Lâ ilahe illallah	(Allah'tan başka ilâh yoktur.)

Sadece sabah namazının ezanında, Hayye alelfelâh'tan sonra Allahü Ekber demeden önce, iki defa "**Essalâtü hayrun minennevm** (Namaz uykudan hayırlıdır.)" denir.

Ezan Sonrası Dua

Peygamberimiz, okunan ezanı dinlemek gerektiğini bildirmiş ve ezanı dinlerken bazı dualar okumayı tavsiye etmiş ve şöyle buyurmuştur:

"Ezan işittiğiniz zaman müezzinin dediklerini tekrar ediniz. Fakat 'Hayye alessalâh' dediği zaman siz, 'Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh. (Allah'tan başka gerçek güç ve kuvvet sahibi yoktur.)' deyiniz. Müezzin 'Hayye alelfelâh.' deyince, siz, 'Mâ şâ Allahü kâne ve mâ lem yeşe' lem yekün. (Allah dilerse her şey olur, dilemezse hiçbir şey olmaz)' deyin. Gerisini aynen müezzinin dediği gibi tekrar edin ve ezan tamamlandıktan sonra şu duayı okuyun:

'Allahümme Rabbe hâzihi'd-da'veti't-tâmme, vessalâti'l-kâime; âtî Muhammedeni'l-vesîlete ve'l-fazîlete ve'd-derecetel âliye, veb'ashü Makâme'n-Mahmûdenillezî veadtehü; inneke lâ tuhlifu'l-mîâd.' (Ey bu eksiksiz, tam davetin Rabbi olan Allah'ım; Muhammed aleyhissalâtü vesselâma vesileyi ve fazileti ver ve ahiret günü, kendisini, va'dettiğin Makam-ı Mahmud'a ulaştır.) Kim böyle yaparsa, kıyamet günü şefaatim (yardımım) ona ulaşacaktır."

Ezana Saygı

Okunmakta olan ezanı dinlemenin kesin bir kuralı yoktur. Önemli olan dinlemek, anlamak, düşünmek ve ezana saygı göstermektir. Yerine göre susulur, yerine göre konuşulabilir. Herhangi bir yazı okunabilir ya da başka bir işle meşgul oluna-

bilir veya başka bir şey dinlenebilir. Bunların herhangi bir sakıncası yoktur. Yeter ki saygısızlık anlamı taşımasın. Bu gibi durumlarda Yüce Mevla, insanın kalbine, niyetine bakar. Din, hayatın gerekleri karşısında insanın elini kolunu bağlamaz. Fakat ezan okunurken müzik dinleniyorsa ezan süresince müziği kapatmak daha uygundur. Kahkaha atarak bağıra çağıra sohbete devam etmek de adaba uymaz. Bir de ezan okunurken mümkünse tuvalete girmemeyi tercih etmek gerekir.

Namazın Farzından Önce Kamet

Kamet, namazların farzlarını kılmaya başlarken okunan ezan sözleridir. Ezan, namaz vaktinin başlangıcında okunur. Kamet ise farza durulacağı zaman getirilir. Kametin sözleri ezanın sözlerinin aynıdır. Yalnız farklı olarak "Hayye alelfelâh" dendikten sonra, iki kere de "Kad kâmeti's-salâh (Namaza başlandı.)" denir. Kamet, ezan gibi makamla ve çok ağır okunmaz. Normal bir okuyuş, kamet için daha uygundur. Tek başına namaz kılan kişi, isterse ezanı da kameti de okur. Fakat isterse yalnız kameti okur. Acelesi olan kameti de okumayabilir, ama okursa sünnet sevabı almış olur.

Namazın Farzları

Namazın Farzları Kaçtır?

Namazın on iki tane farzı vardır. Bunların altısı namazın dışında, altısı içindedir. Namazın dışındaki altı farz, namaza başlamadan önce bulunması gereken farzlardır. Bunlara namazın şartları da denir.

Namazın içindeki altı farz da namaza başladıktan sonra bulunması gereken farzlardır. Bunlara da namazın rükünleri denir.

Namazın Dışındaki Farzlar Nelerdir?

Namazın şartları, yani dışında bulunan farzları şunlardır:

1. Hadesten taharet
2. Necasetten taharet
3. Setr-i avret
4. İstikbal-i kıble
5. Vakit
6. Niyet

Hadesten Taharet Nedir?

Namaz kılacak kimsenin, hades denilen manevî kirlerden temizlenmesi gerekir. Bu da kişinin abdestsiz ise abdest alması, cünüp ise gusül abdesti almasıyla olur.

Necasetten Taharet Nedir?

Necaset maddî pislik demektir. Namaz kılacak kimsenin bedeninde, elbisesinde ya da namaz kılacağı yerde necis yani pis sayılan bir madde varsa, namazdan önce bu pisliği mutlaka temizlemesi gerekir.

Setr-i Avret Nedir?

Namaz kılacak kimsenin, vücudunun bakılması haram olan yerlerini örtmesine setr-i avret denir. Avret yerleri, erkek ve hanım için örtülmesi farz

olan ve başkalarına göstermesi haram olan yerlerdir. Namaz kılarken erkeklerin en az göbek ve diz kapağı arasını örtmesi gerekir. Buna diz kapağı da dâhildir. Hanımlar ise yüz, eller ve ayaklar dışında kalan bütün yerlerini örtmelidir.

Ayrıca dar elbise ile namaz kılmaktan kaçınılmalıdır. Namazda Allah'ın huzurunda olmaya yakışan bir şekilde giyinmeye dikkat edilmesi önemlidir. Vücudun rengini gösteren ince elbise ile de namaz kılınmaz.

İstikbâl-i Kıble Ne Demektir?

Kıble, Mekke şehrindeki Kâbe'dir. İstikbâl-i kıble, namazı Kâbe'ye yönelmek suretiyle kılmak demektir. Kıble sadece Kâbe binasından ibaret değildir. İslâm'a göre kıble, Kâbe'nin üstünden göğün en üst tabakalarına, altından da yerin merkezine kadar uzanan nuranî bir sütundur. Bu sebeple uçakta ya da yerin altında da olsak Kâbe hizasındaki bu nuranî sütuna yönelerek namazımızı kılabiliriz.

Kıblenin hangi taraf olduğunu bilemediğimiz zamanlarda en güzeli, sorabileceğimiz birisi varsa kıblenin yönünü ona sormaktır. Kıbleyi öğrenme imkânımız yoksa, kendi bilgilerimizle yönümüzü belirlemeye çalışır ve kalbimizle kıble olduğuna kanaat getirdiğimiz tarafa yönelerek namazımızı kılarız. Bu durumda isabet edemeyip yanlış yöne dursak bile namazımız geçerli olur. Namazı kıldıktan sonra yanlış yöne durduğumuzu anlasak ve doğru yönü öğrensek de namazı tekrar kılma mecburiyeti yoktur. Ancak eğer kıblenin ne tarafta ol-

duğunu araştırmadan namaz kılmışsak ve kıbleye isabet etmemişsek o zaman namazımızı tekrar kılmamız gerekir.

Vakit Nedir?

Her namazın belirli bir kılma vakti vardır. Beş vakit namazı vakti içinde kılmak şarttır. Buna vakit denir. Vakit girmeden namaz kılmak caiz değildir. Vakit geçtikten sonra kılınan namaz da artık eda değil, kaza edilmiş olur.

Niyet Ne Demektir?

Namazla ilgili niyet, sırf Allah rızası için namaz kılmayı dilemek ve kılınacak namazın hangi namaz olduğunu bilmek, içinden geçirmek demektir. İçimizden, "Allah'ım, senin rızan için bugünkü öğle namazımın farzını kılmaya niyet ettim." demek, niyet şartının yerine gelmesi için yeterlidir. Rekât sayısını söylemek zorunluluğu yoktur. Cemaatle kılınan namazlarda, niyet edilirken "İmama uydum." denilerek, imama uyulduğunu belirtmek gerekir. İmamlığı üstlenen kişi de "Bana uyanların imamı olmaya niyet ettim." şeklinde niyet eder.

Namazın İçindeki Farzlar Nelerdir?

Namazın içindeki farzlar şunlardır:

1. İftitah tekbiri
2. Kıyam
3. Kıraat
4. Rükû
5. Secde
6. Ka'de-i Ahîre

İftitah Tekbiri Nedir?

İftitah tekbiri, namaza başlama tekbiridir. Namaza "Allahü Ekber" diyerek başlanır.

Tekbirden önce namaza niyet edilmiş olmalıdır. Niyet ile tekbir arasına yeme, içme, konuşma gibi namaza yakışmayan işler girmemelidir. Bir de tekbiri ayakta iken almak gerekir.

Kıyam Nedir?

Kıyam, namazda ayakta durmak demektir. Farz ve vacib namazlarda ayakta durmak farzdır. Namazını ayakta kılmaya gücü yetmeyen oturarak kılabilir. Farz namaza ayakta başlayan kimse, daha sonra kendisini ayakta duracak kadar iyi hissetmezse namazına oturarak devam edebilir.

Kıraat Nedir?

Namazda kıyamda yani ayakta iken bir miktar Kur'ân-ı Kerîm okumak gerekir. Buna kıraat denir.

Her rekâtta en az üç kısa âyet veya buna denk uzun bir âyet okumak farzdır. Cemaatle kılınan namazlarda Kur'ân okuma işini imam yapar. İmama uyan kişiler okumadan imamı dinler.

Rükû Nedir?

Rükû, namazda parmaklar açık olacak şekilde eller ile diz kapakları tutulup baş ve sırt düz olacak şekilde eğilmektir. Hanımların rükua varırken tam eğilmeleri gerekmez. Hafif bir şekilde eğilmeleri yeterlidir. Bir de hanımlar, dizlerini tutmaz ve ellerini dizlerinin üzerine koyarlar.

Secde Nedir?

Secde; burnu, alnı, elleri, dizleri ve ayakları yere koymak demektir. Rükûdan sonra önce dizler, sonra ellerle beraber alın yere konulur. Her rekâtta iki kere secde etmek farzdır. Secde ederken alnı yere koymak farz, burnu yere koymak vaciptir. Zeminin sertliğini hissetmeyecek kadar yumuşak şeylerin üzerine secde etmek uygun değildir.

Secde, namazın en önemli rüknüdür. Çünkü Allahu Tealâ'ya gösterilen saygının en üst noktasıdır. Secde, her türlü yabancı duygulardan uzak, saf bir kulluğun ifadesidir. Bu sebeple Efendimiz, "*Kulun Allah'a en yakın olduğu an, secdedeki hâlidir.*" buyurmuştur.

Ka'de-i Ahîre Nedir?

Ka'de-i ahîre, namazın son rekâtında secdelerden sonra Ettehıyyâtü'yü okuyacak kadar oturmaktır. Buna son oturuş da denir. Namazın son

bölümü olan ka'de-i ahîrede erkeklerin sol ayaklarını yere yayıp sağ ayakları dik olacak şekilde oturmaları sünnettir. Hanımlar ise ayaklarını sağ tarafa yatık olarak çıkarıp sol kalçaları üzerine otururlar. Ancak erkekler de hanımlar da sağlık ve beden durumlarına göre oturma şekillerinde değişiklik yapabilirler.

Namazın Vacipleri

Namazın farzları olduğu gibi bazı vacipleri de vardır. Namazın belli başlı vacipleri şunlardır:

1. Farz olan başlama tekbirini "Allahü Ekber" diyerek söylemek, yalnızca "Allah" demekle yetinmemek.

2. Her rekâtta Fatiha sûresini okumak.

3. Rekâtlarda Fatiha'dan sonra bir sûre veya âyet okumak.

4. Secde ederken alınla beraber burnu da yere koymak.

5. Üç veya dört rekâtlı namazların ikinci rekâtından sonra Ettehıyyâtü'yü okuyacak kadar

oturmak ve sonra vakit geçirmeden üçüncü rekâta kalkmak.

6. İlk ve son oturuşlarda Ettehıyyâtü'yü okumak.

7. Vitir namazında Kunut dualarını okumak.

8. Namazı acele etmeden kılmak, namazın bütün rükünlerini dosdoğru yerine getirmek.

9. Namazın sonunda selâm vermek.

10. Namazda hata yapınca sehiv secdesi yapmak.

Sehiv (Yanılma) Secdesi Nedir?

Sehiv secdesi, bir namazın hatalı kılınması hâlinde bu hatayı düzeltmek amacı ile namazın sonunda yapılan secdedir. Eğer farzlardan biri veya birkaçı terk edilirse namazın geçerli olması için sehiv secdesi yeterli olmaz. Namaz bozulur ve namazı yeniden kılmak gerekir. Eğer farzlardan biri yanılarak geciktirilirse veya vaciplerden birisi yanılarak terk edilirse ya da geciktirilirse sehiv secdesi yapmak gerekir.

Namazda hata yapmış olan kişi, son oturuşta Ettehıyyâtü'yü okuduktan sonra iki tarafına selâm verip hemen ardından "Allahü Ekber" diyerek iki defa secdeye gider. İkinci secdeden sonra oturur ve yeniden Ettehıyyâtü'yü, salâvat ve duaları okuyarak selâm verir. Böylece sehiv secdesi yerine getirilmiş olur. Namaz, cemaatle kılınıyorsa ve imam hata yapar da sehiv secdesi yapması gerekirse, sadece sağına selâm verip hemen sehiv secdesi yapar. Bu, soluna selâm verdiği takdirde bazı kimselerin namazdan çıkmasını önlemek içindir. Cemaat de imamın sehiv secdesine uyarak onunla beraber sehiv secdesi yapar.

Sehiv secdesi yapmanın kendisi de vaciptir. Vacibin terk edilmesi ise namazı bozmaz. Böyle olunca sehiv secdesi gerektiği hâlde, sehiv secdesini yapmayan kimsenin namazı yine de geçerlidir.

Namazın Sünnetleri

Her ibadetin olduğu gibi namazın da sünnetleri vardır. Sünnete uymak, Nebiler Nebisine sevgimizin bir işaretidir. Sünnetleri terk etmek namazı bozmaz. Fakat tembellik sebebiyle sünnetleri terk etmeyi alışkanlık hâline getirmek, Efendimizin şefaatinden mahrum kalmaya sebep olabilir.

Namazın başlıca sünnetleri şunlardır:

1. Beş vakit namaz ve cuma namazı için ezan ve kamet okumak.

2. Namazda ilk tekbiri alırken erkeklerin ellerini kulak hizasına kadar, kadınların ise ellerini omuz hizasına kadar kaldırması.

3. Kıyamda elleri bağlamak. Erkekler göbek altında, kadınlar ise göğüs üstünde el bağlarlar.

4. Eller bağlandıktan sonra ilk rekâtta Sübhâneke'yi okumak ve Fatiha'ya başlamadan önce Eûzü besmele çekmek.

5. Fatiha'dan sonra okuyanın ve duyanın içinden "Âmin." demesi.

6. Rükûa eğilirken "Allahü Ekber" demek.

7. Rükûda üç kere "Sübhane Rabbiyelazîm" demek.

8. Secdede üç kere "Sübhane Rabbiyela'lâ" demek.

9. Rükûdan doğrulurken "Semiallahu limen hamideh" ve doğrulunca da "Rabbena leke'l-hamd" demek.

10. Rükûda parmaklar açık olarak dizleri eller ile tutmak. Hanımlar dizlerini elle tutmaz, sadece ellerini dizleri üzerine koyarlar.

11. Rükûda dizleri dik tutup bükmemek, başla sırtı aynı hizada bulundurmak. Hanımlar rükûda dizleri bükük ve sırtları biraz meyilli durabilirler.

12. Secdeye varırken yere önce dizleri, sonra elleri, sonra yüzü koymak.

13. Secdeden kalkarken de önce yüzü, sonra elleri en son dizleri kaldırmak.

14. Secdelere giderken ve kalkarken "Allahü Ekber" demek.

15. İki secde arasında oturmak, ellerini kıbleye karşı duracak şekilde uyluklar üzerine koymak.

16. Erkeklerin, otururken sol ayağı yere yatırarak ve sağ ayağı dikerek oturması; hanımların, ayakları sağ tarafa yatık olarak sol kalçalarının üzerine oturması.

17. Son oturuşta Ettehıyyatü'den sonra Allahümme salli ve Allahümme bârik dualarını okumak.

18. "Esselâmu aleyküm ve rahmetullah" sözleri ile önce sağa, sonra sola selâm vermek. Bu sırada sevap ve günahlarımızı yazan melekleri de düşünmek.

19. Önü açık bir yerde namaz kılınıyorsa sütre edinmek. Sütre, namaz kılan kimsenin gelip geçene siper olmak üzere ön tarafına koyduğu şeydir.

Namazı Bozan Şeyler

1. Mazeretsiz olarak namazın farzlarından birini veya daha fazlasını terk etmek.

2. Namazda konuşmak.

3. Namazdayken bir şey yemek içmek.

4. Namazda kendisinin duyacağı kadar gülmek.

4. Secde ederken veya secdede iken iki ayağı birden yerden kaldırmak.

5. Göğsü kıbleden başka bir yöne çevirmek.

6. Namazın adabına aykırı şekilde; göreni, kişinin namazda olduğundan şüpheye düşürecek hareketler yapmak. Meselâ namaz kılarken çorap giymek.

7. Namazda iken birine selâm vermek veya selâm veren birinin selâmını almak.

8. Dünyevî maksatlar veya sıkıntılar sebebiyle sesli olarak ağlamak. Ahireti ve günahlarını hatırlayarak, Allah korkusu ile ağlamak namazı bozmaz.

9. Sabah namazını kılarken güneşin doğması.

10. Namazda iken bayılmak.

11. Kur'ân'ı, manası değişecek derecede yanlış okumak.

12. Namazda iken abdestin bozulması.

13. Bir rekât içinde üç kere birbiri ardınca vücudunu kaşımak.

Beş Vakit Namaz

Sabah Namazı

Sabah namazı; ikisi sünnet, ikisi farz olmak üzere, toplam dört rekâttan meydana gelir. Sabah namazının sünneti, farzından önce kılınır. Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem) sabah namazının sünnetine çok önem vermiştir.

Öğle Namazı

Öğle namazı; dördü farz, altısı sünnet olmak üzere toplam on rekâttır. Önce dört rekât ilk sünnet kılınır. Sonra dört rekât farz kılınır. Farzdan sonra da iki rekât son sünnet kılınır.

İkindi Namazı

İkindi namazı; dördü sünnet dördü farz olmak üzere toplam sekiz rekâttır. Önce dört rekât sünnet kılınır. Daha sonra dört rekât farz kılınır. Eğer ikindi namazının vaktinin çıkmasına 45 dakika ve daha az bir zaman kalmışsa yani kerahet vakti girmişse bu namazın sadece farzı kılınır.

Akşam Namazı

Akşam namazı; üçü farz, ikisi sünnet olmak üzere toplam beş rekâttır. Önce üç rekât farz kılınır. İki rekât sünnet, farzdan sonra kılınır.

Yatsı Namazı

Yatsı namazı, içindeki vitir namazı ile birlikte toplam on üç rekâttır. İlk önce dört rekâtlık ilk sünnet kılınır. Sonra dört rekât farz kılınır. Farzdan sonra iki rekât son sünnet kılınır. Daha sonra da üç rekâtlık vitir namazı kılınır.

Namazların farz ve sünnetleri, birleştirilerek kılınmaz. Önce biri tamamlanır, sonra diğerine geçilir.

GÜNLÜK NAMAZ CETVELİ

NAMAZ TÜRÜ	REKÂT SAYISI	SABAH	ÖĞLE	İKİNDİ	AKŞAM	YATSI
		2 s. + 2 f.	4 s. + 4 f. + 2 s.	4 s. + 4 f.	3 f. + 2 s.	4 s.+4 f.+2 s.+3 v.
İLK SÜNNET	1	Sübhâneke	Sübhâneke	Sübhâneke		Sübhâneke
		Eûzü besmele	Eûzü besmele	Eûzü besmele		Eûzü besmele
		Fatiha	Fatiha	Fatiha		Fatiha
		Sûre	Sûre	Sûre		Sûre
	2	Besmele	Besmele	Besmele		Besmele
		Fatiha	Fatiha	Fatiha		Fatiha
		Sûre	Sûre	Sûre		Sûre
		Ettehiyyâtü	Ettehiyyâtü	Ettehiyyâtü		Ettehiyyâtü
		Allahümme salli Allahümme bârik		Allahümme salli Allahümme bârik		Allahümme salli Allahümme bârik
		Rabbena				
	3			Sübhâneke		Sübhâneke
			Besmele	Eûzü besmele		Eûzü besmele
			Fatiha	Fatiha		Fatiha
			Sûre	Sûre		Sûre
	4		Besmele	Besmele		Besmele
			Fatiha	Fatiha		Fatiha
			Sûre	Sûre		Sûre
			Ettehiyyâtü	Ettehiyyâtü		Ettehiyyâtü
			Allahümme salli Allahümme bârik	Allahümme salli Allahümme bârik		Allahümme salli Allahümme bârik
			Rabbena	Rabbena		Rabbena
FARZ	1	Sübhâneke	Sübhâneke	Sübhâneke	Sübhâneke	Sübhâneke
		Eûzü besmele	Eûzü besmele	Eûzü besmele	Eûzü besmele	Eûzü besmele
		Fatiha	Fatiha	Fatiha	Fatiha	Fatiha
		Sûre	Sûre	Sûre	Sûre	Sûre
	2	Besmele	Besmele	Besmele	Besmele	Besmele
		Fatiha	Fatiha	Fatiha	Fatiha	Fatiha
		Sûre	Sûre	Sûre	Sûre	Sûre
		Ettehiyyâtü	Ettehiyyâtü	Ettehiyyâtü	Ettehiyyâtü	Ettehiyyâtü
		Allahümme salli Allahümme bârik				
		Rabbena				
	3		Besmele	Besmele	Besmele	Besmele
			Fatiha	Fatiha	Fatiha	Fatiha
					Ettehiyyâtü	
					Allahümme salli Allahümme bârik	
					Rabbena	
	4		Besmele	Besmele		Besmele
			Fatiha	Fatiha		Fatiha
			Ettehiyyâtü	Ettehiyyâtü		Ettehiyyâtü
			Allahümme salli Allahümme bârik	Allahümme salli Allahümme bârik		Allahümme salli Allahümme bârik
			Rabbena	Rabbena		Rabbena

NAMAZ TÜRÜ	REKÂT SAYISI	SABAH	ÖĞLE	İKİNDİ	AKŞAM	YATSI
		2 s. + 2 f.	4 s. + 4 f. + 2 s.	4 s. + 4 f.	3 f. + 2 s.	4 s. + 4 f. + 2 s. + 3 v.
SON SÜNNET	1		Sübhâneke Eûzü besmele Fatiha Sûre		Sübhâneke Eûzü besmele Fatiha Sûre	Sübhâneke Eûzü besmele Fatiha Sûre
	2		Besmele Fatiha Sûre Ettehiyyâtü Allahümme salli Allahümme bârik Rabbena		Besmele Fatiha Sûre Ettehiyyâtü Allahümme salli Allahümme bârik Rabbena	Besmele Fatiha Sûre Ettehiyyâtü Allahümme salli Allahümme bârik Rabbena
VİTİR	1					Sübhâneke Eûzü besmele Fatiha Sûre
	2					Besmele Fatiha Sûre Ettehiyyâtü
	3					Besmele Fatiha Sûre Allahü Ekber Kunut Duaları Ettehiyyâtü Allahümme salli Allahümme bârik Rabbena

Aşağıdaki namazların kılınışı birbirinin aynıdır :

* Sabah Namazının Sünneti ile Öğle Namazının Son Sünneti
* Akşam Namazının Son Sünneti ile Yatsı Namazının Son Sünneti
* İkindi Namazının Sünneti ile Yatsı Namazının İlk Sünneti

s: Sünnet
f: Farz
v: Vitir

KISA SÛRELER

FATİHA SÛRESİ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾
مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾
اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

Meali

*Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla*❶

*Bütün hamdler, övgüler âlemlerin Rabbi Allah'adır.*❷ *O Rahmandır, Rahîmdir.*❸ *Dîn gününün, hesap gününün tek hâkimidir.*❹ *Haydi öyleyse deyiniz: "Yalnız Sana ibadet eder, yalnız Senden medet umarız."*❺ *Bizi doğru yola, Sana doğru varan yola ilet. Gazaba uğrayanların ve sapkınlarınkine değil.*❻ *Nimet ve lütfuna mazhar ettiklerinin yoluna ilet. Gazaba uğrayanların ve sapkınlarınkine değil.*❼

Fatiha sûresinin okunması tamamlanınca, ***"Öyle olsun, kabul eyle!"*** manasına gelen ***"Amin"*** denilmesi sünnettir.

FİL SÛRESİ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ (1)

أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ (2) وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ (3)

تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجِّيلٍ (4) فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ (5)

Meali

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

Rabbinin, fil sahiplerine ettiklerini görmedin mi? ❶ *Onların hile ve düzenlerini boşa çıkarmadı mı?* ❷ *Üzerlerine Ebabili, sürü sürü kuşları salıverdi.* ❸ *Bunlar, onlara pişkin tuğladan yapılmış taşlar atıyorlardı.* ❹ *Derken onları kurt yeniği ekin yapraklarına çeviriverdi.* ❺

KUREYŞ SÛRESİ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ ﴿١﴾ إِيلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ﴿٢﴾
فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هٰذَا الْبَيْتِ ﴿٣﴾ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ
وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ﴿٤﴾

Meali

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

Kureyş'in güven ve barış anlaşmalarından faydalanmalarını sağlamak için; ❶ *Kış ve yaz seferlerinde faydalandıkları anlaşmaların kadrini bilmiş olmak için;* ❷ *Yalnız bu evin (Kâbe'nin) Rabbine ibadet etsinler.* ❸ *Kendilerini açlıktan kurtarıp doyuran, korkudan emin kılan Rablerine kulluk etsinler.* ❹

MÂUN SÛRESİ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

أَرَاَيْتَ الَّذ۪ى يُكَذِّبُ بِالدّ۪ينِۜ (1) فَذٰلِكَ الَّذ۪ى يَدُعُّ الْيَت۪يمَۙ (2)
وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْك۪ينِۜ (3) فَوَيْلٌ لِلْمُصَلّ۪ينَۙ (4)
اَلَّذ۪ينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَۙ (5) اَلَّذ۪ينَ هُمْ يُرَٓاؤُ۫نَۙ (6)
وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ (7)

Meali

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

Baksana şu dini, mahşer ve hesabı yalan sayana! ❶ *O, yetimi şiddetle itip kakar.* ❷ *Muhtacı doyurmayı hiç teşvik etmez.* ❸ *Vay hâline şöyle namaz kılanların!* ❹ *Ki onlar namazlarından gafildirler. (Kıldıkları namazın değerini bilmez, namaza gereken ihtimamı göstermezler.) İbadetlerini gösteriş için yaparlar, zekât ve diğer yardımlarını esirgerler, vermezler.* ❺–❼

KEVSER SÛRESİ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا اَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۝١ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝٢
إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ ۝٣

Meali

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

*Biz gerçekten sana kevseri verdik.*❶ *Sen de Rabbin için namaz kıl ve kurban kes.*❷ *Doğrusu, seni kötüleyendir ebter!*❸

KÂFİRÛN SÛRESİ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحٖيمِ

قُلْ يَٓا اَيُّهَا الْكَافِرُونَۙ ﴿١﴾ لَٓا اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَۙ ﴿٢﴾
وَلَٓا اَنْتُمْ عَابِدُونَ مَٓا اَعْبُدُۚ ﴿٣﴾ وَلَٓا اَنَا۬ عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْۙ ﴿٤﴾
وَلَٓا اَنْتُمْ عَابِدُونَ مَٓا اَعْبُدُۜ ﴿٥﴾ لَكُمْ دٖينُكُمْ وَلِيَ دٖينِ ﴿٦﴾

Meali

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

De ki: Ey kâfirler! ❶ *Ben sizin ibadet ettiklerinize ibadet etmem.* ❷ *Siz de benim ibadet ettiğime ibadet etmiyorsunuz.* ❸ *Ben sizin ibadet ettiklerinize asla ibadet edecek değilim.* ❹ *Siz de benim ibadet ettiğime ibadet etmezsiniz.* ❺ *O hâlde sizin dininiz size, benim dinim banadır.* ❻

NASR SÛRESİ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

إِذَا جَٓاءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُۙ ﴿١﴾

وَرَاَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ ف۪ي د۪ينِ اللّٰهِ اَفْوَاجًاۙ ﴿٢﴾

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُۜ اِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿٣﴾

Meali

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

Allah'ın yardım ve zaferi geldiği zaman; ❶ *Ve insanların kafile kafile Allah'ın dinine girdiklerini gördüğün zaman;* ❷ *Rabbine hamd ile tesbih et ve O'ndan af dile. Çünkü O tevvabdır, tövbeleri çok kabul eder.* ❸

TEBBET SÛRESİ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَٓا اَبٖى لَهَبٍ وَتَبَّۜ ﴿١﴾ مَٓا اَغْنٰى عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَۜ ﴿٢﴾
سَيَصْلٰى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍۚ ﴿٣﴾ وَامْرَاَتُهُۜ حَمَّالَةَ الْحَطَبِۚ ﴿٤﴾
فٖى جٖيدِهَا حَبْلٌ مِنْ مَسَدٍ ﴿٥﴾

Meali

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

*Kurusun Ebu Leheb'in elleri. Zaten de kurudu!*❶ *Ona ne malı, ne de yaptığı işler fayda verdi!*❷ *O, alev alev yükselen ateşe girecek.*❸ *Eşi de boynunda bükülmüş urgan olarak, o ateşe odun taşıyacak.*❹–❺

İHLÂS SÛRESİ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌۚ ﴿١﴾ اَللّٰهُ الصَّمَدُۚ ﴿٢﴾

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْۙ ﴿٣﴾ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ ﴿٤﴾

Meali

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

*De ki: O, Allah'tır, gerçek ilâhtır, birdir ve tektir.*❶ *Allah, Samed'dir.*❷ *Ne doğurdu, ne de doğuruldu.*❸ *Ne de herhangi bir şey O'na denk oldu.*❹

FELÂK SÛRESİ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِۙ ﴿١﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَۙ ﴿٢﴾
وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَۙ ﴿٣﴾ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِۙ ﴿٤﴾
وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾

Meali

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

De ki: Sabahın Rabbine sığınırım. ❶ *Yarattığı şeylerin şerrinden.* ❷ *Karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden.* ❸ *Düğümlere üfleyip büyü yapan büyücü kadınların şerrinden.* ❹ *Ve hased ettiği zaman hasetçinin şerrinden.* ❺

NAS SÛRESİ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ النَّاسِ ﴿٢﴾
إِلٰهِ النَّاسِ ﴿٣﴾ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿٤﴾
اَلَّذ۪ى يُوَسْوِسُ ف۪ى صُدُورِ النَّاسِ ﴿٥﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٦﴾

Meali

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

De ki: İnsanların Rabbine, ❶ *İnsanların yegâne hükümdarına,* ❷ *İnsanların ilâhına sığınırım.* ❸ *O sinsi şeytanın şerrinden,* ❹ *O ki insanların kalplerine vesvese verir.* ❺ *O şeytan, cinlerden de olur, insanlardan da.* ❻

ÂYETEL KÜRSÎ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَللّٰهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۚ اَلْحَيُّ الْقَيُّومُۚ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌۜ
لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِۜ مَنْ ذَا الَّذ۪ي يَشْفَعُ
عِنْدَهُٓ اِلَّا بِاِذْنِه۪ۜ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْد۪يهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْۚ
وَلَا يُح۪يطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِه۪ٓ اِلَّا بِمَا شَٓاءَۚ وَسِعَ
كُرْسِيُّهُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَۚ وَلَا يَؤُ۫دُهُ حِفْظُهُمَاۚ
وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظ۪يمُ ﴿٢٥٥﴾

Meali

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

Allah, o ilâhtır ki kendisinden başka ilâh yoktur. O, Hay'dır, Kayyûm'dur. Kendisini ne bir uyuklama, ne de uyku tutar. Göklerde ve yerde ne varsa O'nundur. O'nun izni olmadan huzurunda şefaat etmek kimin haddine? O, yarattığı mahlûkların önünde ardında ne var, hepsini bilir. Mahlûklar ise O'nun dilediğinden başka, ilminden hiçbir şey kavrayamazlar. O'nun kürsüsü gökleri ve yeri kaplamıştır. Gökleri ve yeri koruyup gözetmek O'na ağır gelmez, O öyle ulu, öyle büyüktür.

Namazda Okunan

BAZI DUÂLAR

SÜBHÂNEKE

سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ
وَتَعَالٰى جَدُّكَ (وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ) وَلَا إِلٰهَ غَيْرُكَ

Meali

Allahım! Seni Sana layık hamd ile, her türlü eksiklikten tenzih ederim. Senin ismin mukaddestir, münezzehtir. (Senin şanın da yücedir.) Senden başka ilâh yoktur.*

* "vecelle senâük" ilâvesi sadece cenaze namazında okunur.

ETTEHIYYÂT

اَلتَّحِيَّاتُ لِلّٰهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ ۞
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ ۞
اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِينَ ۞ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ ۞
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ۞

Meali

Hayat sahibi varlıkların hayatlarıyla sundukları ibadetler, duâlar ve bütün güzel söz ve davranışlar, Allah'a (celle celalühü) mahsustur. Ey Peygamber! Selâm. Allah'ın rahmeti ve bereketi senin üzerine olsun. Bize ve Allah'ın salih kullarına selâm olsun. Şehâdet ederim ki Allah'tan başka ilâh yoktur. Yine şehâdet ederim ki Hazreti Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem) O'nun kulu ve Resûlüdür.

ALLAHÜMME SALLİ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ
اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

Meali

Allah'ım! Hazreti İbrahim'e ve Hazreti İbrahim'in ailesine salât ettiğin gibi, Efendimiz Hazreti Muhammed'e ve Efendimiz Hazreti Muhammed'in ailesine de salât et. Şüphesiz ki Sen, her bakımdan hamde lâyık ve şanı yüce olansın..

ALLAHÜMME BÂRİK

اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ
اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

Meali

Allah'ım! Hazreti İbrahim'e ve Hazreti İbrahim'in ailesine bereket ihsan ettiğin gibi, Efendimiz Hazreti Muhammed'e ve Efendimiz Hazreti Muhammed'in ailesine de bereket ihsan et. Şüphesiz ki Sen, her bakımdan hamde lâyık ve şanı yüce olansın.

RABBENÂ ÂTİNÂ

رَبَّنَا اٰتِنَا فِى الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِى الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً
وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

Meali

Ey bizim Kerîm Rabbimiz! Bize bu dünyada da iyilik ve güzellik ver, ahirette de iyilik ve güzellikler ver ve bizi cehennem azabından koru.

RABBENAĞFİRLÎ

رَبَّنَا اغْفِرْ لِى وَلِوَالِدَىَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابِ

Meali

Ey Rabbimiz! Beni, annemi, babamı ve bütün müminleri hesabın görüleceği günde affeyle.

KUNUT DUASI

اَللّٰهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَنَسْتَهْدِيكَ
وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنَتُوبُ إِلَيْكَ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ
وَنُثْنِى عَلَيْكَ الْخَيْرَ كُلَّهُ نَشْكُرُكَ وَلاَ نَكْفُرُكَ
وَنَخْلَعُ وَنَتْرُكُ مَنْ يَفْجُرُكَ

Meali

Allahım! Yalnız Senden yardım isteriz, günahlarımızı bağışlamanı isteriz ve razı olacağın işleri yapmak için Senden hidayet isteriz. Sana inanır, Sana tevbe ederiz. Bütün işlerimizde Senden destek alır ve Sana güveniriz. Bütün başarı ve muvaffakiyetlerimiz, sahip olduğumuz nimetler, ancak Senin ihsânın iledir. Bu yüzden, başkasına değil, sadece Sana şükreder, nankörlük etmeyiz. Sana asi olanları da bırakır onlarla birlik olmayız.

KUNUT DUASI

اَللّٰهُمَّ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَلَكَ نُصَلِّي وَنَسْجُدُ
وَإِلَيْكَ نَسْعٰى وَنَحْفِدُ نَرْجُوا رَحْمَتَكَ وَنَخْشٰى عَذَابَكَ
إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكُفَّارِ مُلْحِقٌ

Meali

Allah'ım! Biz sadece Sana kulluk eder, Senin için namaz kılar ve ancak Sana secde ederiz. Her işimizde Senin rızanı ve hoşnutluğunu kazanmayı hedefler, onu elde etmeye çalışırız. Hep rahmetini ümit eder, azabından korkarız. Çünkü biliriz ki Seni tanımayanlara ve nimetlerine nankörlük edenlere azabın ulaşır.

Namaz Nasıl Kılınır?

Namazın iki rekâtının kılınışını kavradığımız zaman, hemen hemen bütün namazları kılmayı öğrenmiş oluruz.

Sabah Namazının Sünnetinin Kılınışı

Önce, "Niyet ettim Allah rızası için sabah namazının sünnetini kılmaya." diye niyet edilir.

Ardından "Allahü Ekber" diyerek tekbir getirilir. Tekbir getirirken erkekler ellerini kulakların hizasına kadar kaldırıp başparmaklarını kulak yumuşağına değdirir ve avuçlarını içi kıbleye bakacak şekilde açarlar. Hanımlar ise ellerini omuz hizasına kadar kaldırırlar.

Tekbirin ardından erkekler ellerini göbek altında bağlar, hanımlar ise ellerini göğüs üstünde bağlarlar. Erkekler sağ el ile sol elin bileğini tutar, hanımlar ise sağ ellerini sol ellerinin üzerine koyarlar. Böylece namaza başlanır.

Eller bağlandıktan sonra Sübhâneke duası okunur.

Sübhâneke duasının ardından Eûzü besmele çekilip Fatiha sûresi okunur. Fatiha bitince "Amin." denilir ve Kur'ân-ı Kerîm'den bir sûre veya en az üç kısa âyet okunur.

Okuma tamamlanınca "Allahü Ekber" diyerek rükû yapılır. Rükû hâlinde iken üç kere "Sübhâne Rabbiyelazîm" denir.

Rükûdan doğrulurken "Semiallahu limen hamideh" doğrulunca da "Rabbena lekelhamd" denir.

Sonra "Allahü Ekber" diyerek secdeye gidilir. Secdede iken üç defa "Sübhâne Rabbiyela'lâ" denir.

Sonra "Allahü Ekber" denerek secdeden kalkılır ve oturulur.

Tekrar "Allahü Ekber" diyerek ikinci secdeye gidilir. Secdede iken yine üç kere "Sübhâne Rabbiyela'lâ" denir. Sonra "Allahü Ekber" diyerek ayağa kalkılır ve eller bağlanır. Böylece birinci rekât tamamlanmış ve ikinci rekâta başlanmış olunur.

İkinci rekâtta "Bismillâhirrahmanirrahîm" dedikten sonra Fatiha sûresi okunur. Fatiha'dan sonra bir sûre veya en az üç kısa âyet okunur.

Ardından, "Allahü Ekber" denerek aynen birinci rekâtta olduğu gibi rükû ve secde yapılır.

Rükû ve secdelerde, birinci rekâttaki rükû ve secdelerde okunan dualar okunur.

İkinci rekâtın ikinci secdesinden sonra "Allahü Ekber" diyerek oturulur.

Otururken Ettehıyyâtü, Allahümme salli ve Allahümme bârik duası ile Rabbenâ Âtinâ ve Rabbenağfirlî duaları okunur.

Sonra "Esselâmü aleyküm ve rahmetullah" denilerek önce sağa, sonra sola selâm verilip namaz tamamlanır.

Namazı kıldıktan sonra namazın tamamlayıcısı olarak bazı dualar okunur ve Allah'ı anmak için tesbihat yapılır. Eûzü besmele ile başlayarak Âyetelkürsi okunur.

Sonra sırasıyla 33 kere "Sübhanallah", 33 kere "Elhamdülillah", 33 kere "Allahü Ekber" denir.

Sonra da istenildiği kadar dua edilir.

Sabah Namazının Farzının Kılınışı

Sabah namazının farzı da aynen sünneti gibi kılınır. Farklı olarak namaza başlarken "Niyet ettim Allah rızası için sabah namazının farzını kılmaya." diye niyet edilmesi gerekir. Bir de farza durmadan önce kamet getirilir. Bütün farz namazlarının farzı kılınmadan önce erkeklerin kamet getirmesi sünnettir.

Diğer Namazların Kılınışı

Bütün iki rekâtlı sünnet veya nafile namazlar, sabah namazının sünneti gibi kılınır. Sadece niyet farklıdır. Hangi namaz kılınıyorsa o namaz için niyet edilir. Eğer sünnet dört rekâtlı ise ikinci rekâttan sonraki ilk oturuşta, yalnızca Ettehıyyâtü okunarak beklemeden ayağa kalkılır. Üçüncü ve dördüncü rekâtta Fatiha'dan önce sadece besmele çekilir. Sübhâneke ve Eûzü besmele okunmaz. Yalnız ikindi namazının sünneti ile yatsı namazının ilk sünnetinde ilk oturuşta Ettehıyyâtü'den sonra Allahümme salli ve Allahümme bârik duaları da okunur. Bu iki namazda üçüncü rekâta kalkılınca Sübhâneke ve Eûzü besmele de okunur. Dördüncü rekâtta ise Fatiha'dan önce sadece besmele çekilir.

Kılınacak namaza göre niyet edildikten sonra, bütün farz namazların ilk iki rekâtı aynen sabah namazının farzı gibi kılınır. Öğle, ikindi ve yatsı namazlarının farzlarının son iki rekâtlarında ve akşamın farzının üçüncü rekâtında ise Fatiha'dan sonra başka sûre okunmaz.

Vitir Namazı

◆ Vacip olan vitir namazı üç rekâttır. Önce "Niyet ettim Allah rızası için vitir namazını kılmaya." diyerek niyet edilir.

◆ İlk iki rekât, sabah namazının sünneti gibi kılınır.

◆ İkinci rekâtın sonunda oturulur ve Ettehıyyâtü okunarak üçüncü rekâta kalkılır. Üçüncü rekâtta Fatiha ve bir sûre okunur. Sonra rükûa gitmeden önce erkekler ellerini kulaklarına, hanımlar omuzlarına kadar kaldırır. "Allahü Ekber" denilerek tekbir alınır.

◆ Sonra eller tekrar bağlanır ve okunması vacip olan "Kunut duaları" okunur.

◆ Kunut duaları okunduktan sonra rükû ve secdeye gidilir.

◆ Secdeden sonra son oturuşta okunması gereken dualar okunur ve selâm verilerek namazdan çıkılır.

Namazdan Sonra Okunacak Tesbihler Nelerdir?

Namazı kıldıktan sonra namazın tamamlayıcısı olarak bazı dualar okunur ve Allah'ı anmak için tesbihat yapılır. Namazlardan sonra Peygamber Efendimiz, tesbihat yapmış ve bunu bizlere de tavsiye etmiştir. Namaz sonrası tesbihat şöyle yapılır:

◆ Namazın farzını kılıp selâm verdikten sonra "Allahümme entesselâmü ve min kesselâm. Tebârakte ya zel celâli vel ikram." denir. Bu duanın anlamı şöyledir:

"Allah'ım, Senden ancak selâmet, af, afiyet ve iyilik gelir; iyilik, güzellik ancak Sendendir. Sen mübareksin, yücesin ey celâl ve ikram sahibi Allah'ım!"

◆ Varsa namazın son sünneti kılındıktan sonra, yoksa yukarıdaki duanın ardından "Allahümme salli ala seyyidina Muhammed." denir.

◆ Ardından "Sübhânallahi velhamdü lillâhi ve lâ ilâhe illâllahü vallâhu ekber. Ve lâ havle velâ kuvvete illâ billâhil azim." dedikten sonra Eûzü besmele çekilerek Âyetelkürsî okunur.

◆ Sonra sırasıyla 33'er kere "Sübhânallah", "Elhamdülillah", "Allahü Ekber" denir.

Sübhânallah; "Allahu Teâlâ, bütün eksik sıfatlardan ve niteliklerden uzaktır." anlamındadır. Elhamdülillah; "Hamd, ancak Allah'a mahsustur. Övgüye, teşekküre gerçekten lâyık olan sadece Allah'tır. Allah'ım sana teşekkür ederim." gibi anlamları ifade eder. Allahü Ekber; "En büyük olan yalnız Allah'tır." anlamındadır.

◆ Sonra "Lâ ilâhe illâllahü vahdehû lâ şerike leh. Lehûl mülkü ve lehül hamdü ve hüve ala külli şey'in kadir." denir ve sonra da dua edilir.

Bu tesbihin anlamı şöyledir:

"Allah'tan başka ilâh yoktur. O birdir. Bütün mülk, bütün varlık O'nundur. Hamd da O'na mahsustur. Ve O'nun her şeye gücü yeter."

Cemaatle Namaz

Namazlar yalnız olarak kılınabileceği gibi cemaatle de kılınabilir. Erkekler için vakit namazlarını cemaatle kılmak sünnet, cuma namazını cemaatle kılmak ise farzdır. İki kişi de olsa bir araya gelip, biri imam biri cemaat olarak cemaatle namaz kılabilirler.

Cemaatle Namaz Kılmak Daha mı Sevap?

Dinimiz, cemaatle namaza çok büyük önem verir. Cenâb-ı Hak, cemaatle namaz kılmayı farz kılmamıştır. Ancak bununla birlikte Peygamber Efendimiz, cemaatle kılınan namazların tek başına kılınan namazlardan yirmi yedi derece daha üstün ve sevaplı olduğunu haber vermiştir. Bir

başka hadis-i şeriflerinde de "*Kim namaz için camiye giderse, attığı her adımla bir günahı silinir ve (Allah katındaki) derecesi bir basamak yükseltilir.*" buyurmuştur. Yine bir başka hadis-i şerifte "*Yatsı namazını cemaatle kılan bir kimse, gece yarısına kadar namaz kılmış gibi sayılır. Sabah namazını cemaatle kılan bir kimse ise bütün gece namaz kılmış gibi olur.*" demişlerdir. Cemaatle kılınan namaz; kardeşlik, yardımlaşma, birbirimizi sevip sayma duygularımızı geliştirir. Birlik ve bütünlüğümüzün korunmasını sağlar.

Cemaatle Namaz Nasıl Kılınır?

Cemaatle namaz kılmak üzere imama uyan bir kimse, hem namaza hem de imama uymaya niyet eder. İmam tekbir aldıktan sonra tekbir alır ve namaza durur. Sadece Sübhânekeyi okuyup susar. Fatihayı ve başka âyetleri okumaz. İmam rükûa gittiği zaman o da rükûa gider ve rükûdaki tesbihleri söyler. İmam rükûdan "Semiallahü limen hamideh" diyerek doğrulduğunda ise "Rabbena lekel hamd" der. İmamla birlikte secdelere gider ve secde tesbihlerini okur. Üç veya dört rekâtlı namazların ilk oturuşunda sadece Ettehıyyâtü'yü okur. Son oturuşta ise Ettehıyyâtü ile birlikte salâvat ve duaları da okuyarak imamla birlikte selâm verir.

Cemaate Namaza Başlandıktan Sonra Yetişen Kişi Ne Yapar?

İmama yetişmiş sayılmak için imam "Semiallahü limen hamideh" demeye başlamadan önce

ayakta niyet ederek başlama tekbirini alıp imama rükûda iken yetişmiş olmak gerekir. İmam rükûda iken, imama uyan kimse, o rükûa ait olan rekâta yetişmiş olur. İmama ikinci, üçüncü ya da dördüncü rekâtlarda yetişip uyan kimse, imam selâm verdikten sonra; "Allahü Ekber" diyerek ayağa kalkar ve eksik kalmış olan rekâtları, ilk rekattan başlayarak sırasıyla tamamlar.

İmama sonradan yetişip uyan kimse, tamamlayacağı rekâtlarda, tek başına namaz kılan gibidir. İmama uyduğu rekâtı, birinci rekât kabul ederek daha sonraki rekâtlarda ona göre oturur. Ayakta okuyacağı âyetleri de hangi rekâtlara yetişememişse, o rekâtlarda okur. Meselâ bir kimse sabah namazının ikinci rekâtında imama uyacak olsa, aldığı tekbirden sonra susup bir şey okumaz. İmamla beraber son oturuşta yalnız Ettahıyyâtü'yü okur. İmam selâm verince, kendisi selâm vermeden ayağa kalkar ve imam ile kılmamış olduğu ilk rekâtı kılmaya başlar. Sübhâneke ve Eûzü besmeleden sonra Fatiha sûresi ile bir miktar Kur'ân-ı Kerîm okur. Bilindiği şekilde rükû ve secdelere gider. Ondan sonra oturup Ettahıyyâtü'yü, salâvatları ve Rabbena âtinâyı okuyarak selâm verir.

Kaza Namazı

Bir namazı vaktinde kılmaya **eda**, vaktinden sonra kılmaya ise **kaza** denir.

Dinimiz, namazı vaktinde kılmaya büyük önem verdiği için bu konuda büyük kolaylıklar

sağlamıştır: "*Namazı ayakta kılamayan, oturarak kılsın, oturarak kılamayan yatarak kılsın, abdest alamayan toprak ile teyemmüm ederek kılsın. Hatta cünüp olup boy abdesti alması gerekenler bile su bulamazlarsa sadece teyemmüm ederek temizlensin ve namazı kılsın.*" buyurmuştur.

Müminlere savaş hâlinde bile nöbetleşe olarak namazlarını kılmaları emredilmiştir. Ayrıca kıyamet günü ilk sualin namaz ile başlayacağı bildirilmiştir.

Hangi Namazlar Kaza Edilir?

Vaktinde kılınmamış olan beş vakit farz namazların kazası farzdır. Vitir namazının kazası ise vaciptir. Sünnet namazların vakitleri dışında kazaları yoktur. Sadece sabah namazının sünneti vakti içinde kaza edilir. Sabah namazının sünnetinin kaza edilebilmesi için de farz ile sünnetin beraber kazaya kalmış olması ve o gün öğleye kadar farz ile sünnetin birlikte kılınmış olması gerekir.

Kaza Edilerek Kılınan Namaz Kabul Olur mu?

Namazlarını vaktinde kılamayanların, sonradan namazlarını kaza etmeleri gerekir. Bu, aynı zamanda bir tövbe, bir af dilemedir. Cenâb-ı Hak, samimiyet ve ihlâsı hiçbir zaman boşa çıkarmaz. Fakat gelişigüzel bahanelerle namazı vaktinden sonraya bırakmak büyük günahtır. Rabbini seven bir Müslümanın kulluk vazifesi sırasında böyle bir ciddiyetsizlik göstermemesi gerekir. Peygamber Efendimiz,

namaz konusunda gevşeklik göstermememiz için şöyle buyurmuştur: "*Kıyamet günü ilk sorgulama, namazdan başlayacaktır. Eğer kulun farz namazlarında noksanlık çıkarsa, Allahu Teâlâ, meleklere 'Bakın bakalım kulumun amel defterine, sünnet (nafile) namazları var mı, varsa farzlardaki noksanlığı yettiği kadar sünnetlerden tamamlayın buyuracaktır.*' "

Kaza Namazları Ne Zaman Kılınabilir?

Kaza namazları, kerahet vakti denen ve namaz kılmanın yasak olduğu üç vaktin dışında her zaman kılınabilir.

Bu üç vakit:

1. Güneş doğduktan 45 dakika sonrasına kadar olan zaman,

2. Güneş tam tepeye geldiği zaman (öğle namazının vaktinin girmesinden önceki 30 dakika),

3. Akşam namazına 45 dakika kalmasından itibaren akşam namazının vaktinin girmesi anına kadar olan zamandır.

Kaza Namazı İçin Nasıl Niyet Edilir?

Eğer kazaya kalmış olan namazın günü ve zamanı biliniyorsa kaza namazına o gün ve vakit söylenerek niyet edilir. Meselâ "Niyet ettim geçen pazartesi gününe ait öğle namazımın farzını kaza etmeye." denir. Üzerinde çok kaza namazı olup da hangi namazı kaza edeceğini bilemeyen kişi ise, "Niyet ettim Allah rızası için kılamadığım en son sabah namazının farzını kaza etmeye." şeklinde niyet eder.

Nafile Namazlar

Beş vakit namazın sünnetlerinden başka, Peygamber Efendimizin kıldığı başka namazlar da vardır. Bunlara nafile namazlar denir. Bu namazlar, Yüce Allah'a manevî yönden yakınlaşmamıza vesile olur. Nafile namazların bazıları şunlardır:

Teheccüd Namazı

Yatsı namazını kılıp bir süre uyuyup uyandıktan sonra imsak vaktine kadar kılınan nafile namaza teheccüd namazı denir. Bu namazın sevabı pek çoktur. Peygamber Efendimiz teheccüd namazını sürekli kılmıştır. Bu namaz, iki rekâttan sekiz rekâta kadar kılınabilir. Her iki rekâtta bir selâm verilmesi daha faziletlidir. Bir hadis-i şerifte: "*Gece namazına devam ediniz. Çünkü bu namaz, sizden önceki salih kulların âdetidir ve günahlarınızın bağışlanmasına ve nefsin günahlardan alıkonmasına vesiledir.*" buyrulmuştur.

Duhâ (Kuşluk) Namazı

Güneş doğduktan sonra öğle namazının vaktinin girmesine kırk beş dakika kalıncaya kadar kılınabilen bir namazdır. İki rekâttan, on iki rekâta kadar kılınabilir. Kuşluk namazı ile ilgili Allah Resûlü şöyle buyurmuştur: "*Kim kuşluk vaktinde namaz kılmaya devam ederse, günahları deniz köpüğü kadar bile olsa kul hakkı hariç Allah tarafından bağışlanır.*"

Evvâbîn Namazı

Evvâbîn, Yüce Allah'a çokça yönelen kişiler anlamına gelir. Bu namaz, akşam namazından sonra iki rekâttan altı rekâta kadar kılınabilir.

Tesbih Namazı

Tesbih namazı dört rekâttır. Her rekâtta Fatiha sûresi ve bir sûre okunur. Birinci rekâtta sûreyi okumayı bitirince ayakta iken on beş defa "Sübhânallâhi velhamdülillâhi velâ ilâhe illallâhu vallahu ekber." denir. Sonra rükûa gidilir ve rükûda on defa aynı tesbih okunur. Rükûdan kalkılır ve secdeye gitmeden önce ayakta iken on defa aynı tesbih okunur. Sonra secdeye gidilir ve aynı tesbih on defa okunur. Sonra secdeden kalkılır ve otururken aynı tesbih on defa okunur. Tekrar secdeye gidilir ve aynı tesbih on defa okunur. Sonra secdeden kalkılır ve yine on defa aynı tesbih okunur. Böylece birinci rekât tamamlanmış olur, diğer rekâtlar da aynı şekilde kılınır.

Bu namazlardan başka Güneş ve Ay tutulmalarında, yağmursuzlukta, musibet zamanında, abdest alındığında, bir mescide girildiğinde ve sıkıntılı anlarda kılınan nafile namazlar da vardır.

Cuma Namazı

Cuma namazı, cuma günü, camide ve cemaatle öğle namazı vaktinde kılınır. Müslüman erkeklere farzdır. "*Ey iman edenler! Cuma günü namaza çağrıldığınız zaman (ezan okununca) hemen Allah'ın zikrine*

(cuma namazını kılmaya) koşun ve alışverişi bırakın. Eğer anlayabilirseniz bu, sizin için daha hayırlıdır." (Cuma sûresi, 9. âyet) âyeti ile cuma namazı farz kılınmıştır.

Cuma Namazının Önemi

Cuma namazı Müslümanları bir araya getirip kaynaştırmak, görüştürmek, kardeşlik duygularını pekiştirmek, birlik ve beraberliği sağlamak amacını güder. Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem), cuma namazının kılınması üzerinde hassasiyetle durmuş, bu konuda büyük bir titizlik göstermiştir. Yukarıdaki âyet-i kerimede geçen, "Namaza koşun!" cümlesi "Cuma namazını hafife almayın, önemseyin. Çünkü bu, bana göre önemlidir. Acele edin. Şu işim, bu işim derken namazı terk etmeyin." gibi anlamlara gelir.

Bu konuda Peygamber Efendimiz şöyle buyurmaktadır: "*Bir kimse, güzelce abdest aldıktan sonra cumaya gelir, hiç konuşmadan hutbeyi dinlerse, cumadan cumaya ve üç gün de fazlasıyla (on günlük) günahları affedilir.*"

Cuma Namazı Kimlere Farzdır?

Cuma namazı; akıllı, ergenlik çağına girmiş, hür ve erkek her Müslümana farzdır.

Hasta olanlara, yolcu olanlara, hür olmayanlara, çocuklara, kadınlara farz değildir. Fakat bunlar da isterlerse camiye gidip cuma namazını kılabilirler.

Cuma Namazı Nasıl Kılınır?

Cuma namazının vakti tam öğle namazının vaktidir. Cuma namazı için minarelerde ezan okunur. Camiye gidilince önce aynen öğle namazının sünneti gibi, dört rekât cumanın ilk sünneti kılınır. Cuma namazının ilk sünnetinden sonra cami içinde bir ezan daha okunur ve ardından imam hutbe okur. Hutbe, müminlere İslâmî bir konuyu anlatma, cemaati din ve dünya yönünden aydınlatıp, bilgilendirme amacını güder. Hutbe okunurken konuşulmaması, hutbenin dikkatle dinlenilmesi gerekir. Peygamber Efendimiz bu konuya, "*Hutbe okunurken birisi arkadaşına 'Sessiz ol!' veya 'Sus!' dese kendisi de konuşmuş olur.*" diyerek özellikle dikkat çekmiştir. Hutbe, cuma namazının kabul edilmesinin şartlarındandır. Hutbeden sonra kamet getirilerek cumanın iki rekât farzı cemaatle kılınır. Sadece farza yetişip kılanların namazı da geçerli olur. Cuma namazının farzının sadece oturma bölümüne yetişen bir kimse imam selâm verdikten sonra kalkıp iki rekâtı kendisi kılsa bile namazı tamam olmuş olur.

Cuma namazının iki rekât farzı, aynen sabah namazının farzı gibi kılınır.

Bütün farz namazlar cemaatle kılınırken olduğu gibi cuma namazında da cemaat, ayakta iken ilk tekbiri aldıktan sonra sadece Sübhâneke'yi okur. Fatiha veya başka âyet okumaz. Rükû, secde ve oturuşlarda da okunması gereken duaları okur.

Farzdan sonra, cumanın son dört rekât sünneti de ilk dört rekât sünneti gibi kılınır.

Bundan sonra da "zuhri ahir" adı verilen öğle namazının farzı gibi dört rekât namaz kılınır. Arkasından da "vaktin sünneti" niyeti ile aynen sabah namazının sünneti gibi iki rekât namaz daha kılınır. Cuma namazının sünnetleri de namazın kılınışı bölümünde anlatılan sünnet namazlar gibi kılınır.

Teravih Namazı

Teravih namazı, sadece Ramazan ayı gecelerinde kılınan sünnet bir namazdır. Peygamber Efendimiz, teravih namazına büyük önem vermiş, teravih namazını hiç terk etmemiş ve bu konuda şöyle buyurmuştur: "*Faziletine inanarak ve mükâfatını Allah'tan umarak, Allah rızası için Ramazan gecelerini ibadetle geçiren (teravih namazını kılan) kimsenin geçmiş günahları bağışlanır.*"

Hastalık, yolculuk gibi mazeretleri sebebiyle oruç tutmayanların da teravih namazını kılmaları sünnettir. Bu namaz, cemaatle kılınabileceği gibi tek başına da kılınabilir. Ancak cemaatle kılınmasında büyük sevap vardır.

Teravih Namazı Nasıl Kılınır?

Önce yatsı namazı, ardından teravih namazı kılınır. Vitir namazı, teravihten sonra kılınır. Yatsıdan önce teravih namazı kılınması caiz değildir.

Teravih namazı toplam yirmi rekâttır. Her iki rekâtın sonunda selâm verilerek kılındığı gibi, dört rekâtta bir selâm verilerek de kılınır. Her iki durumda da namaza devam edilir ve yirmi rekât tamamlanır.

Teravihin Cemaatle Kılınışı

Cemaatle kılarken teravih namazına yatsı namazının farzı ve son sünneti kılındıktan sonra başlanır. "Niyet ettim, Allah rızası için teravih namazını kılmaya, uydum imama." diyerek niyet edilir. "Allahü Ekber" deyip tekbir getirilerek namaza başlanır. Sonra Sübhâneke okunur ve imama uyularak namaza devam edilir. İmam her iki rekâtte veya her dört rekâtte bir selâm verir. Rekât aralarında Peygamber Efendimize salâvatlar getirilir.

Teravihin Tek Başına Kılınışı

"Niyet ettim Allah rızası için teravih namazını kılmaya." diyerek niyet edilir ve namaza durulur. Eğer namaz iki rekâtta bir selâm verilerek kılınıyorsa aynen sabah namazının iki rekâtlık sünneti gibi kılınır. Dört rekâtta bir selâm verilerek kılınıyorsa yatsı namazının ilk sünneti gibi kılınır. İlk oturuşta Ettehıyyâtü'den sonra Allahümme salli ve Allahümme bârik duaları da okunur.

Yolcunun Namazı

Bir Müslüman, doksan kilometreden az olmamak üzere bir yolculuğa çıkarsa ve gittiği yerde on beş günden daha az kalmaya kesin karar verirse, dinimize göre misafir (seferî, yolcu) sayılır. Dinen misafir sayılan kişi, dört rekâtlı farz namazlarını, iki rekât olarak kılar. Üç ve iki rekâtlı farz namazlarını ise değişiklik yapmadan kılar.

Yolculuğa niyet eden ve yola çıkan kimse, oturduğu beldenin belediye sınırlarını geçtikten sonra namazlarını seferî olarak kılar. Yolculuktan dönerken de oturduğu beldenin belediye sınırına gelince yolculuğu bitmiş sayılır ve namazlarını normal olarak kılar. Bir kimse, yolculuğa gittiği yerde on beş gün veya daha fazla kalmaya karar verirse namazını kısaltamaz. Misafir olana cuma namazı da farz değildir. Fakat kılarsa öğle namazı yerine geçer.

Bayram Namazı

Kurban Bayramı ve Ramazan Bayramı olmak üzere iki dinî bayramımız vardır. Her iki bayramın sabahında da bayram namazı kılınır. Bayram namazı, bayramın

ilk gününde sabah güneş doğduktan kırk beş dakika (kerahet vakti çıktıktan) sonra ve cemaatle kılınır. Tek başına kılınmaz, kazası da yoktur. Bayram namazı iki rekâttır ve bu namazı kılmak vaciptir. Ezan ve kamet okunmadan kılınır. Namazdan sonra imam tarafından bir hutbe okunur.

Bayram Namazı Nasıl Kılınır?

Önce "Niyet ettim, Allah rızası için bugünkü bayram namazını kılmaya, uydum imama." diye niyet edilir. İmamla beraber iftitah (başlama) tekbiri alınır ve Sübhâneke okunur. Sonra imamla beraber bir tekbir alınır ve eller salınır. Ardından ikinci bir tekbir alınır ve eller salınır. Tekrar üçüncü bir tekbir alınır ve bu kez eller bağlanır. Sonra imam, Fatiha'yı ve Kur'ân'dan bir miktar âyet veya sûreyi okur. Normal namazda olduğu gibi rükû ve iki secde yapılarak ikinci rekâta kalkılır.

İkinci rekâtta imam, önce Fatiha'yı ve Kur'ân'dan bir miktar âyet veya sûreyi okur. Sonra rükûa gitmeden imamla birlikte bir tekbir alınır ve eller salınır. Ardından ikinci bir tekbir alınır ve eller salınır. Üçüncü bir tekbir daha alınır ve eller salınır. Dördüncü bir tekbir daha getirilerek rükûa gidilir ve iki secde yapılır. Secdelerden sonra oturulur. Ettehıyyâtü, Allahümme salli ve Allahümme bârik, Rabbena âtina ve istenirse Rabbenağfirlî duaları okunarak imamla beraber selâm verilir. Böylece iki rekât olan bayram namazı kılınmış olur.

Cenaze Namazı

Cenaze namazı, vefat eden Müslümanlara bir duadır. Vefat eden kişinin günahlarının affedilmesi için yerine getirilen bir vefa borcudur. İnsanî ve İslâmî bir görevdir. Cenaze namazını Müslümanların bazılarının kılmasıyla diğerlerinin üzerinden bu namazın sorumluluğu kalkar. Eğer vefat eden kişinin cenaze namazını hiç kimse kılmazsa, o beldedeki Müslümanların hepsi de günahkâr olur. Bu tür ibadetlere farz-ı kifaye denir.

Cenaze Namazı Nasıl Kılınır?

Cenaze namazı dört tekbir getirilerek ayakta kılınır. Rükû ve secdesi yoktur. Önce "Niyet ettim bu Müslümanın cenaze namazını kılmaya, uydum imama." şeklinde niyet edilir. Sonra imamla beraber tekbir alınır ve eller bağlanır, Sübhâneke okunur. Duaya "ve celle senâük" ilâve edilir. Ardından imam ile beraber ikinci tekbir alınır ve Allahümme salli ve Allahümme bârik duaları okunur. Sonra imam ile birlikte üçüncü tekbir alınır ve biliniyorsa Peygamber Efendimizin okuduğu cenaze dualarından biri okunur. Bilinmiyorsa Kunut duası ya da Rabbena âtinâ, Rabbenağfirli duaları veya başka bir dua âyeti okunur. Tekrar imam ile dördüncü tekbir alınır ve bir şey okumadan sağa ve sola selâm verilir. İlk tekbirden sonraki tekbirlerde eller kaldırılmaz. Diğer namazları bozan her şey, cenaze namazını da bozar.

Mübarek Gün ve Geceler

Müslümanlar olarak öncelikle ibadetlerimizi, Allah'ın emri olduğundan ve O'nun rızasını kazanmak için elimizden geldiğince en güzel şekilde yapmaya gayret ederiz. Cennetteki ebedî mutluluğu kazanmaya çalışırız. Fakat bununla birlikte bazı eksiklerimiz kalabilir. Bilerek veya bilmeyerek günaha girmiş olabiliriz. İşte bizim durumumuzu bizden çok daha iyi bilen sonsuz

merhamet sahibi Cenâb-ı Allah, bizlere günahlarımızdan kurtuluş için çeşitli yollar göstermiş, fırsatlar tanımıştır. Bazı gün ve geceleri diğerlerinden daha üstün ve kutlu kılmıştır. Böyle mübarek gün ve gecelerde Cenâb-ı Allah, kullarına bir sevap yerine duruma göre on, yetmiş, yedi yüz ve daha fazla sevap vermektedir. Bu gün ve geceler, cennetteki ebedî hayat için âdeta birer pırlanta anahtar, en önemlisi Allah'ın rızasını kazanma yolunda çok büyük birer fırsattır. Bu mübarek gün ve geceler şunlardır:

Mevlid Kandili

Peygamberimiz Hazreti Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem) 20 Nisan 571'de Mekke'de dünyaya gelmiştir. O'nun doğum günü olan bu geceye Mevlid Kandili denir.

Regaib Gecesi

Regaib Gecesi, Recep ayının ilk cuma gecesidir. Geceye bu adın verilmesi, Allah'ın bağış ve merhametinin bol olduğu, Peygamberimizin rağbet ettiği bir gece olmasındandır. Bu geceyi ibadetle geçirmek çok sevaplıdır. Rivayetlere göre Peygamberimiz, bu mübarek gecede on iki rekât nafile namaz kılmışlardır.

Mirac Gecesi

Peygamber Efendimiz, Mekke'de iken Recep ayının 27. gecesi Cebrail Aleyhisselâm tarafından

evinden alınarak manevî âlemlerde seyahat ettirilmiştir. Mirac denilen bu mucizevî olayda Efendimiz gök tabakalarında gezmiş, cennet ve cehennemi izlemiş, Rabbinin cemalini perdesiz görmüştür. Beş vakit namaz bu mübarek gecede müminlere farz kılınmıştır. Peygamberimizin "*Namaz müminin miracıdır.*" buyurması da bundandır. Namaz, kulun bizzat Rabbinin huzurunda bulunduğu bir zaman dilimidir. Müslümanlar, Mirac Gecesini tövbe ederek, salâvatla, Kur'ân okuyarak, namaz kılarak, elden geldiğince uyanık geçirmeye çalışmalıdırlar.

Berat Gecesi

Berat Gecesi, Şaban ayının 15. gecesidir. Berat, kurtuluş demektir ve bu gece kurtuluşa ermek ve günahlardan temizlenmek için bir fırsattır. Bu gece, bütün yıl boyunca işlenen sevap ve günahların muhasebesi yapılır, rızklar belirlenir. Berat gecesini tövbeyle ve ibadetle geçirmek o yılın hesap defterini kazançla tamamlamaya vesiledir. Peygamber Efendimiz bu geceyle ilgili olarak şöyle buyurmuştur: "*Şaban ayının yarısı olunca o geceyi ibadetle geçirin. Gündüzünde oruç tutun. Çünkü Allah o akşam gurup vakti dünya semasına tecelli eder ve 'İstiğfar eden yok mu ki affedeyim. Rızık isteyen yok mu ki ona rızık vereyim. Hastalığa uğramış yok mu ki ona afiyet vereyim. Yok, mu ki yok mu ki ...' diyerek sabaha kadar bu tecelli devam eder.*"

Kadir Gecesi

Kadir Gecesi, Yüce Kur'ân'ın indirildiği gecedir. Bu sebeple bu gece en mübarek gecedir ve bin aydan daha hayırlıdır. Kadir gecesinde yeryüzüne öyle çok melek iner ki her taraf nura kavuşur.

Böyle mübarek, bereketli gün ve geceleri ibadetle, duayla, Kur'ân okuyarak, günahlara tövbe ederek, namaz kılarak ve Allah'tan af dileyerek değerlendirmeliyiz. İmkânımız ölçüsünde İslâmın, Rabbimizin ve Peygamberimizin anlatıldığı sohbetlere katılmalıyız.

SABRIN YARISI

Oruç

Oruçlunun iki sevinci vardır: Biri iftar ettiği vakit, diğeri de Allah'a kavuştuğu zamandır.

Hadis-i Şerif

ONBİR AY'IN
SULTANI

Oruç Nedir? Orucun Amacı Nedir?

Oruç, imsak vaktinin başlamasından itibaren güneşin batışına kadar geçen süre içinde bir amaç uğruna bilinçli bir şekilde yeme içmeden ve cinsî ilişkiden uzak durup nefsi kontrol altına almaktır. Ramazan ayında oruç tutmak, İslâmın beş şartından biridir. Oruç, Müslümanlara Bakara sûresinin 183. âyetiyle farz kılınmıştır: "*Ey iman edenler! Sizden evvelkilere farz kılındığı gibi, sizin üzerinize de oruç tutmak farz kılındı.*"

Orucun Allah katındaki kıymeti, bir hadis-i kudsi ile şöyle bildirilmiştir: "*Her iyiliğe karşı 10 mislinden 700 misline kadar mükâfat vardır. Ancak oruçlunun mükâfatı bu ölçünün dışındadır. Çünkü o, Benim içindir. Onun mükâfatını ancak Ben veririm.*"

İbadetlerimizi şuurlu bir şekilde yapmamız, imanımızın kuvvetli olması ve devamlılığı açısından çok önemlidir. Diğer ibadetlerde olduğu gibi orucun da farz kılınışının birçok hikmeti vardır. Orucun amacı sadece insanlara kuru bir açlık çektirmek değildir. Oruç ibadetinin en önemli özelliği insanları kötülüklerden alıkoyması, nefsin isteklerini

frenlemesidir. Oruç; bedenimizi, ruhumuzu, duygularımızı terbiye ederek; erdemli, olgun, yardımsever, sevecen, merhametli insan yetiştirmeyi hedefler.

Orucun Faydaları Nelerdir?

İyi bir mümin için işlediği günah ve hatalar daima endişe kaynağıdır. Oruç, bu anlamda mümine müjde verip endişelerini hafifletir, kalbini huzurla doldurur. Peygamber Efendimiz, "*Hangi mümin inanarak, sırf Allah için Ramazan orucunu tutarsa günahları bağışlanır.*" buyurmuştur. Oruç, günahlardan kaçınmamıza yardımcı olur ve bizi insana yakışmayan kötü davranışlardan korur. Bir yandan günahların affedilme sevinci, bir yandan da girilecek günahların orucun sevabını azaltacağı endişesi, oruçluyu hata ve günahlara karşı daha hassas yapar. Yani oruç, mümininin ahlâkını güzelleştirir.

Günahlarımızın affedilmesine vesile olan oruç, bize sürekli olarak manen Allah'ın huzurunda olduğumuzu hatırlatır. Oruç ile sürekli ibadet atmosferi içinde olur, nereye gidersek gidelim, ne iş yaparsak yapalım Allah'tan bize doğru uzanmış bir ip ile ona doğru çekildiğimizi hissederiz. Nitekim Peygamber Efendimiz orucun bu koruyucu özelliği için, "*Oruç bir kalkandır.*" buyurmuştur. Oruç

ile sürekli ibadet hâlinde olmamız, Allah ile beraber olduğumuz şuurunu canlı tutar.

Allah'ın bizlere ihsan ettiği nimetlerin kıymetini aç ve susuz kalınca daha iyi anlar, Allah'a şükrümüzü daha güzel biçimde yerine getiririz. Oruç sayesinde, Allah'ın izin vermediği zaman diliminde bizim için helâl olan nimetlere dahi el uzatamadığımızı görür, başına buyruk olmadığımızı hatırlar, böylece kulluğumuzun daha çok farkına varırız.

Bir de oruç tutarken hiçbir baskı altında olmadan kendi yiyecek ve içeceklerimize dahi el süremeyiz. Oruç bize büyük bir sabır kazandırır. Nitekim Efendimiz, "*Oruç sabrın yarısıdır, sabır ise imanın yarısı.*" buyurmuşlardır.

Oruçlu Bir Müslüman Nasıl Davranır?

Oruç, sadece yemeyi, içmeyi ve bir kısım dünyevî lezzetleri terk etmek değildir. Aynı zamanda her türlü kötülükten, günahtan uzak durabilmektir. Nasıl ki oruçlunun midesi yemek ve içmek lezzetinden uzak kalıyorsa; dili yalandan, gıybet ve dedikodudan; elleri haram ve kötü işlerden; kulakları günah olanı dinlemekten; ayağı günahlara yürümekten; kalbi ve kafası kötü düşünce ve niyetlerden uzak olmalıdır. Oruçlu iken evindeki helâl lezzetlere bile dokunmayan kişi, eğer orucunu ihlâs ve şuurla tutuyorsa haramlara, günahlara elbette girmez. Peygamber Efendimizin buyurduğu gibi: "*Mümin o kimsedir ki kendisine bakılınca Allah akla gelir.*"

Ramazan Orucu Kimlere Farzdır?

Şu üç özelliği taşıyan herkese oruç farzdır:

1. Müslüman olmak.
2. Akıl ve şuur sahibi olmak.
3. Ergenlik çağına girmiş olmak.

Orucun Geçerli Olmasının Şartları Nelerdir?

1. Oruç tutmaya niyet etmek.
2. Hanımların ay hâli ve lohusa hâlinde bulunmaması.

Oruç Tutma Vakti Ne Zamandır?

Orucun vakti, imsak vaktinden akşam güneşin batışına kadar olan zaman dilimidir. İmsak vakti, sabah namazının vaktinin girdiği zamandır. Güneşin doğuşu ile imsak biter.

İftar vakti, oruç vaktinin bittiği vakittir. Akşam namazının girmesiyle başlar. Bu vakit girince oruçlu orucunu açar. İmsak vaktinin başlamasına kadar yenilip içilebilir. Oruç açmak için yenilen yemeğe iftar yemeği denir. Oruç ibadetini tamamlayıp iftar vaktine yetişen kimse, bundan büyük bir mutluluk ve sevinç duyar. Ama asıl büyük sevinci, tuttuğu orucun mükâfatını almak üzere kıyamet gününde Allah'ın huzuruna vardığı zaman yaşayacaktır. Bu konuda Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuşlardır: "*Oruçlunun iki sevinci vardır: Biri iftar ettiği vakit, diğeri de Allah'a kavuştuğu zamandır.*" (Buhârî)

Oruç tutmak için gece imsaktan önce yemek yenilen vakte sahur vakti, bu vakitte yenilen yemeğe sahur yemeği denir. Peygamberimiz Efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem), "*Sahurda yemek yiyiniz, çünkü sahurda bereket vardır.*" buyurmuştur. Sahur yemeği, oruca dayanma gücü verir. Duaların kabul edildiği vakitlerden biri de sahur zamanıdır.

Oruca, akşam güneşin batışından itibaren ertesi günün kuşluk vaktine kadar niyet edilebilir. Ancak imsak vaktinden sonra bir şeyin yenilip içilmemiş olması gerekir. Ramazanın her günü için ayrı niyet gerekir. Çünkü her günün orucu ayrı bir ibadet sayılmaktadır.

Ramazan Orucu Hangi Durumlarda Ertelenebilir?

Aşağıdaki özürler Ramazan orucunu vaktinden sonraya ertelemeyi helâl kılar:

1. Ciddî sağlık problemi çıkaran hastalık.
2. Dinimize göre, seferî sayılabileceğimiz uzaklıkta bir yolculuğa çıkmak.
3. Oruç tuttuğu takdirde hayatî önem taşıyan bir tehdide maruz kalmak.
4. Hanımın hamile veya çocuğunu emziriyor olması.
5. Akla ve sağlığa zarar vermesi söz konusu olan şiddetli açlık ve susuzluk.
6. Oruca dayanamayacak ve sağlığı zarar görecek derecede yaşlı olma hâli.

LA ILAHE
MUHAMM
RESOL

LALLAH
EDÜR
LAH

Ramazan Orucunu Vaktinde Tutamayan Ne Yapar?

Yukarıda belirtilen sebeplerin herhangi birinden dolayı Ramazan orucunu tutamayan kişi, bu engeller ortadan kalktığında tutamadığı oruçlarını günü gününe kaza eder. Aşırı yaşlılık ve ağır hastalıktan dolayı iyileşme ihtimali çok zayıf olan özür sahipleri, tutamadıkları her bir gün oruç için fidye verirler. Fidye, fakir bir kimseyi sabah ve akşam doyuracak olan bir günlük yiyecek miktarıdır. Eğer sonradan özürleri geçer de iyileşirlerse oruçlarını ayrıca kaza ederler.

Orucu Bozmanın Cezası Var mıdır?

Geçerli bir mazeret olmadıkça başlanmış olan orucu bozmak çok günahtır. Bozulan her orucun sonradan günü gününe kaza edilmesi gerekir. Farz olan Ramazan orucunu kasten bozmak ise kefaret gerektirir.

Kaza ve Kefaret Ne Demektir?

Orucu bozan bazı hâller sadece kaza orucu, bazı hâller ise hem kaza hem de kefaret orucu tutmayı gerektirir.

Kaza, hiç tutulmayan veya tutulmaya başlanıp da istek dışında bozulan bir Ramazan orucunu sonradan günü gününe tutmaktır.

Kefaret ise kasten bozulan bir günlük Ramazan orucu yerine ceza olarak iki ay birbiri ardınca oruç tutmaktır. Ayrıca bozulan orucun da kaza edilmesi gerekir. Üzerinde kefaret borcu olan biri, bu iki aylık orucu hiç ara vermeden peş peşe tutmak zorundadır.

Orucu Bozup, Kaza ve Kefaret Gerektiren Hâller Nelerdir?

Mecbur kalmadan, zorlanmadan, unutma durumu olmadan bilerek ve isteyerek;

1. Yemek, içmek veya ilâç yutmak.

2. Ağzına istemeden giren yağmur, kar ve doluyu kendi isteğiyle yutmak.

3. Sigara, nargile içmek.

4. Dışardan bir susam tanesi kadar bir şeyi alıp yutmak veya çiğneyerek yemek.

5. Çok az miktarda tuz yemek.

Bu sayılanlardan herhangi birini özürsüz olarak yapan kişinin hem bozulan orucunu kaza etmesi ve hem de orucunu kasten bozduğu için kefaret orucu tutması gerekir.

Orucu Bozup Yalnız Kazayı Gerektiren Hâller Nelerdir?

1. Bir defada çok miktarda tuz yemek.

2. Yenmesi normal olmayan zeytin çekirdeği yemek. (Yenmesi alışılmış olan çekirdeği yemek ise kefareti gerektirir.)

3. Pamuk, kâğıt, taş, toprak, demir, altın ve gümüş gibi şeyleri yutmak.

4. İçi olmayan ceviz ve badem yutmak. (Bunların içi olanları yenildiği takdirde kefaret gerekir.)

5. Ağzına aldığı boyalı iplik gibi şeylerin boyası ile rengi değişen tükürüğü yutmak.

6. Boğazına kaçan kar veya yağmuru kendi isteği olmayarak yutmak. (Kendi isteği ile yutarsa kefaret gerekir.)

7. Zorlama ile oruç bozmak.

8. Dişleri arasında nohut tanesi kadar kalan yemek kırıntısını yutmak.

9. Abdest esnasında ağzına ve burnuna su alırken kendi elinde olmayarak boğazına su kaçması.

10. Unutarak yiyip içtikten sonra orucunun bozulduğunu zannederek yiyip içmek.

11. Kendi isteği ile kusmak. Bu kusma ağız dolusundan az da olsa orucu bozar.

12. Ağız dolusu gelen veya kendi isteğiyle getirdiği kusuntuyu mideye geri çevirmek.

13. Kendi isteği ile içine veya genzine duman çekmek. Kendi isteği ile olmazsa oruç bozulmaz. (İçeri çekilen duman sigara dumanı olursa kefaret gerekir.)

14. Güneş batmadığı hâlde battı zannederek iftar etmek.

15. İmsak vakti geçtiği hâlde daha vakit vardır zannederek yemek.

16. Ramazan orucundan başka bir orucu bozmak. Ramazan orucundan başka bir orucu bozmak sadece kazayı gerektirir.

17. Ramazan orucuna niyet etmeyerek yiyip içmek. Niyet edilerek başlanan orucu bilerek bozmak kefareti gerektirir. Ramazan orucuna niyet

edilmeyerek yenilip içildiği takdirde sadece o günün orucunu kaza etmek gerekir.

18. Hastalık sebebiyle ilâç almak, iğne vurdurmak, fitil koymak.

19. Vücutta bulunan herhangi bir yaraya sürülen ilâç gibi maddelerin vücuda girmesi.

20. Burna ilâç çekmek.

21. Ağza alınan veya burna çekilen suyun hata ile boğaza veya genze kaçması.

Orucu Bozmayan Hâller Nelerdir?

1. Oruçlu olduğunu unutarak, yemek ve içmek.

Peygamber Efendimiz bu konuda şöyle buyurmuştur: "*Bir kimse oruçlu olduğunu unutarak yer, içerse orucunu tamamlasın, (sakın) bozmasın. Çünkü onu, Allah yedirmiş, içirmiştir.*" Unutarak yiyip içerken oruçlu olduğunu hatırlayan kimse hemen ağzını boşaltıp yıkar ve oruca devam eder.

2. Bir suya dalıp kulağına suyun kaçması.

3. Kendi isteği dışında boğazına toz ve duman girmesi.

4. Mide bulanması sebebiyle kişinin kendi isteği dışında kusması.

5. Uyurken ya da sadece bakmak veya düşünmek sebebiyle cünüp olmak.

6. Geceleyin cünüp olduğu hâlde sabaha kadar yıkanmayıp gündüz yıkanmak.

7. Dişleri arasında sahur yemeğinden kalan nohut miktarından az olan kırıntıyı yutmak.

8. Ağzındaki tükürüğü yutmak. Ağzından dışarı çıkıp tamamen ayrılan tükürüğü tekrar yutmak orucu bozar.

9. Ağzına gelen balgamı yutmak.

10. Göze ilâç damlatmak.

11. Kan aldırmak.

12. Gözlerine sürme çekmek.

13. Cilde krem veya merhem sürmek. (Bu maddeler derideki gözenekler yoluyla vücuda alındığından oruç bozulmaz.)

İSLÂMIN KÖPRÜSÜ

Zekât

Namazı kılın, zekâtı verin.

Bakara sûresi, 43. âyet

FEINGOLD
50
YENİ
KURUŞ
2005
100g

Zekât Nedir?

Zekât, zengin bir Müslümanın seneden seneye malının belli bir miktarını Müslüman fakirlere Allah rızası için vermesi demektir. Zekât da namaz ve oruç gibi İslâmın beş şartından birisidir. Hicretin ikinci yılında oruçtan önce farz kılınmıştır. Zekât, namaz ve oruç gibi bedenle değil, mal ile yapılan bir ibadettir. Cenâb-ı Allah, zekât vermeyi müminlere farz kıldığını, "*Namazı kılın, zekâtı verin.*" (Bakara sûresi, 43. âyet) âyetiyle bildirmiştir.

Nasıl ki namaz, dinî hayatın direği ise zekât da sosyal hayatın direğidir. İslâmın zekât emrinin uygulanmadığı bir toplumda, fertler arasında birlik, beraberlik ve düzen sağlanamaz. Fakir ve zengin sınıflar arasında dayanışma ve yardımlaşma ortadan kalkar, sevgi ve saygı duyguları yok olur.

Zekât Vermek Kimlere Farzdır?

Bir kişinin zekât vermekle yükümlü olması için bulunması gereken şartlar şunlardır:

1. Zekât verecek kişinin; Müslüman, hür, akıllı ve büluğ çağına girmiş olması gerekir.

2. Zekât verecek kimse, temel ihtiyaçlarından ve borçlarından daha fazla bir mala sahip olmalıdır. Bu miktar malı bulunmayana zekât farz olmaz.

Zekâtın kişiye farz olması için dinin tayin ettiği miktar, maldan mala değişir. Ayrıca zekâtı verilecek malın üzerinden tam bir yıl geçmiş olması gerekir. Zekâtın geçerli olabilmesi için zekât vermeye kalben niyet edilmesi şarttır.

Zekât Nelerden, Ne Kadar Verilir?

1. Para türünden ne varsa 80 gram altının karşılığına ulaşmışsa bunların kırkta biri.

2. Gümüş beş yüz altmış grama ulaşmışsa kırkta biri.

3. Ticaret mallarının değeri, 80 gram altının karşılığına ulaşmışsa bunların kırkta biri.

4. Koyun ve keçiden kırkta bir.

5. Sığır otuz tane olunca otuzda bir.

6. Deve beş tane olmuşsa karşılığında bir koyun.

Zekât Kimlere Verilir?

Zekâtın kimlere verileceği Tevbe sûresi, 60. âyetle şöyle açıklanmıştır:

"Zekâtlar, Allah tarafından farz kılınmış olarak yalnız fakirler, miskinler, zekât toplama işinde çalışanlar, kalpleri İslâma ısındırılmak istenenler, köleler, borçlular, Allah yolunda bulunanlarla, yolcuların hakkıdır. Allah âlimdir, hikmet sahibidir."

Sadaka

Sadaka Nedir?

Allah rızası için fakirlere verilen mal, para, ilim gibi insanın muhtaç olduğu herhangi bir şeye sadaka denir. Sadaka vermenin dünyada ve ahirette pek çok faydaları vardır. Sadakalar günahlara kefaret, cehennem ateşine karşı siperdir. Belâ ve musibetleri geri çevirir. İnsan kendisinden bir şeyler isteyen kimseyi boş çevirmemeli, elinden geldiğince ona bir şeyler vermeye çalışmalıdır. Ayrıca sadakanın gizlice verilmesi daha faziletlidir. Nitekim Efendimiz bu konuda şöyle buyurmuştur: "*Üç şey iyilik hazinelerindendir. Biri de verdiği sadakayı gizlemektir.*"

Fıtır Sadakası (Fitre) Nedir?

Fıtır sadakası (fitre), Ramazan ayının sonuna ulaşan ve temel ihtiyaçlarından fazla belirli bir mala veya paraya sahip olan her Müslümanın vermesi gereken vacip bir sadakadır. Fitre, insanın yaratılışının bir şükrü olarak sevap kazanmak üzere verdiği sadaka demektir.

Fitre, Ramazan ayında verilir. Önemli olan bayram namazından önce verilmesidir. Çünkü yoksulların ihtiyaçlarını gidermeye, bayram gününün neşesinden onların da istifade etmelerine bir yardımdır. Fitre, sadakayı verenin bulunduğu yerdeki ihtiyaç sahiplerine verilmelidir.

Fitrenin miktarı her yıl Ramazan ayında, müftülükler tarafından dinî ölçülere göre belirlenir. Fıtır sadakası için niyet gereklidir. Fakat sadakayı verirken bunun sadaka olduğunu söylemek gerekmez. Bir fitre birden fazla kişiye verilemez ancak bir kişiye birden fazla fitre verilebilir. Aile reisinin çocukları için de fitre vermesi gerekir.

KÂBE'YE YÖNELİŞ

Hac

Gitmeye gücü yetenlerin Kâbe'yi ziyaret ederek hac yapması Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkıdır.

Âl-i İmran sûresi, 97. âyet

Hac Nedir?

Hac, Müslümanların dinen tespit edilen belirli zaman içinde Mekke'de bulunan Kâbe'yi ve bazı kutsal yerleri belli hareketler çerçevesinde ziyaret ederek yaptıkları bir ibadettir. Hac ibadeti, İslâmın beş şartından biridir. Hicretin 9. yılında farz kılınmıştır. Kur'ân-ı Kerîm'de haccın farz olduğunu bildiren âyet şöyledir: "*Gitmeye gücü yetenlerin Beytullah'ı (Kâbe'yi) ziyaret ederek hac yapması Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkıdır.*" (Âl-i İmran sûresi, 97. âyet)

Gücü yetenlerin farz olarak ömürlerinde bir defa yapacakları bu ibadetin fazileti büyüktür. "*Kim Allah için hacceder de kötü söz ve davranışlardan sakınır ve günahlara sapmazsa -kul hakları hariç- annesinin onu doğurduğu günkü gibi günahlardan arınmış olarak döner.*" hadis-i şerifi, haccın ne derece faziletli bir ibadet olduğunu anlatmaya yeter.

Hac, İnsana Kul Olma Zevkini Tattırır

Her insan, yaratılışı gereği Yüce Allah'a karşı kulluğunu ortaya koymak ihtiyacındadır. Hac; kula, en belirgin bir şekilde Yüce Allah karşısında aczini ortaya koyma, kulluğunu ifade etme ve O'nun verdiği nimetlere şükretme imkânı veren bir ibadettir. Çünkü hac ibadetini yapan kişi; mal, mülk, makam

ve mevki gibi dünyevî bağlardan sıyrılarak Allah'a yönelir. Sonsuz güç ve kudret sahibinin karşısında O'na teslimiyetini ve bağlılığını ifade eder. Bu durum kendisine Allah'a kul olma zevkini tattırır.

Hac, Allah Katında İnsanların Eşit Olduğunun Göstergesidir

Hac; renk, dil, ırk, ülke, kültür, makam ve mevki farkı gözetmeksizin aynı amaç ve gayeleri taşıyan milyonlarca Müslümanı bir araya getirerek eşitlik ve kardeşliğin çok canlı bir tablosunu meydana getirir. Zenginiyle fakiriyle, güçlüsüyle güçsüzüyle bütün hacılar aynı kıyafetler içinde, aynı güçlüklere katlanarak, aynı şartlarda hareket ederek bir eşitlik ve kardeşlik eğitiminden geçerler. Trilyonlara hükmeden bir zenginle geçimini zor karşılayan bir fakire, aynı kıyafet içinde Arafat'ta beraberce el açıp dua ettiren ve Kâbe'nin etrafında yan yana tavaf ettiren hac ibadeti; insanlara makam, mevki, mal mülkle böbürlenmemeyi, İslâm kardeşliği içinde tanışıp kaynaşmayı ve mahşeri unutmamayı öğretir.

Hac İslâma Bağlılığı Artırır

İslâm dininin doğup yayıldığı, vahyin indiği, Peygamber Efendimizin ve arkadaşlarının bin bir güçlük ve sıkıntılar içinde mücadeleler verdiği ve Hazreti Âdem'den beri bazı peygamberlerin uğrak yeri olmuş kutsal toprakları görmek, müminlerin dinî duygularını güçlendirir, İslâm'a bağlılıklarını artırır.

Hac Sabır ve Şükürdür

Hac ibadetiyle Müslüman, Yüce Allah'ın kendisine lütfettiği sağlık, yetenek, mal ve mülk gibi dünyevî nimetlerin şükrünü eda etmiş olur. Hac yapan Müslümanlar; sabır ve tahammül gösterme, sıkıntılara katlanma, güçlüklere göğüs gerebilme, büyük kalabalıklarla aynı anda hareket ederek aynı şeyleri yapabilme, yardımlaşma, dayanışma ve belli kurallara adapte olabilme gibi ahlakî özelliklerini geliştirirler.

Hac Kimlere Farzdır?

Aşağıdaki şartları taşıyan kimselerin hac ibadetini yerine getirmesi farzdır:

1. Akıl ve şuur sahibi olmak.
2. Müslüman olmak.
3. Ergenlik çağına girmiş olmak.
4. Hür olmak.
5. Haccın farz olduğunu bilmek.
6. Yol masraflarını karşılayacak ve hacca gidip dönünceye kadar hem kendisinin hem de bakmakla yükümlü olduğu aile bireylerinin geçimlerini sağlamaya yetecek maddî imkâna sahip olmak.
7. Hac ibadetinin zamanına yetişmek.
8. Hac yolunun güvenli olması.
9. Sağlıklı olmak.

Umre Nedir?

Umre, hac mevsimi dışında Kâbe'yi, Mekke ve Medine'nin diğer kutsal mekanları ziyaret etmektir. Umre yapmak sünnettir.

Sırat'ta Binek: Kurban

Kurban Nedir?

Allahın rızasını kazanmak için ibadet niyetiyle belirli vakitlerde kesilen hayvana kurban denir. Kurban kesmek, mal ile yapılan bir ibadettir ve vaciptir. Allah yolunda gösterilen bir fedakârlık, O'nun verdiği nimetlere karşı şükür borcunu yerine getirmektir. Peygamber Efendimiz, "*Kim (mal) genişliği bulur da kurban kesmezse bizim mescidimize yaklaşmasın.*" buyurarak kurban kesmenin maddî gücü yetenler için ne derece önemli bir görev olduğunu açıkça bildirmiştir.

Kimler Kurban Keser?

Aşağıdaki şartları taşıyan kimselerin kurban kesmesi vaciptir:

1. Müslüman olmak.
2. Akıl ve şuur sahibi olmak.
3. Ergenlik çağına girmiş olmak.
4. Hür olmak.
5. Yolcu ve misafir olmamak.
6. Kurban kesecek kadar mal veya paraya sahip olmak.

Kurban Ne Zaman Kesilir?

Kurban kesiminin vakti, Kurban Bayramının birinci, ikinci ve üçüncü günüdür. Üçüncü günün akşamından sonra kurban kesilmez. Ancak kurbanın birinci gün içinde kesilmesi daha uygundur.

Hangi Hayvanlar Kurban Edilir?

Hayvanlardan sadece koyun, keçi, sığır, manda ve deve kurban edilir. Bunlardan koyun ile keçi bir yaşını, sığır ve manda iki yaşını, deve beş yaşını bitirmiş olmalıdır. Ancak, koyun altı ayını tamamladığı hâlde bir yaşını doldurmuş gibi gösterişli olursa kurban edilebilir. Keçi için böyle bir durum söz konusu değildir. Keçinin bir yaşını doldurması şarttır. Koyun ve keçi, ancak bir kişi tarafından kurban edilebilir. Sığır, manda ve deve birden yedi kişiye kadar ortaklaşa kurban edilebilir. Bu hayvanların boynuzsuz olması, boynuzunun biraz kırık bulunması, dişlerinden birazının dökülmesi ve topal olması kurban olmalarına engel değildir.

Bir Ümit, Bir Dua

Kulluk vazifemiz olan bütün ibadetler, bünyesinde Peygamberimizin (sallallahu aleyhi vesellem) sünnetini barındırır. Cenâb-ı Allah, Kur'ân-ı Kerîm'de, Efendimize hitaben "*Sen en büyük, en yüce ahlâk üzerindesin.*" (Kalem sûresi, 4. âyet) buyurarak bizi, Peygamber Efendimizi örnek almaya yönlendirir.

Allahu Teâlâ, kendisi tarafından sevilen bir kul olmamızı; Peygamber Efendimize, O'nun sünnet-i seniyye dediğimiz ahlâkına ve ibadet tarzına uymamıza bağlamıştır. İbadetlerimizi Efendimizin sünnetlerine uygun olarak yapmamız, O'nun ahlâkıyla ahlâklanmamızı sağlayacaktır.

İnşallah hem Rabbimize lâyık kul hem de Kâinatın Sultanı Peygamber Efendimize lâyık bir ümmet oluruz.

